

Śródroczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA za III kwartały 2008 roku

sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Spis treści

Spis treści	1
1. Wybrane dane finansowe	2
2. Skonsolidowane sprawozdanie Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA	4
3. Kwartalna informacja finansowa - jednostkowe dane finansowe Fortis Bank Polska SA	9
4. Najważniejsze czynniki kształtujące skonsolidowane wyniki Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA za III kwartały 2008 roku.	14
5. Dane informacyjne o Grupie Kapitałowej Fortis Bank Polska SA	18
6. Zasady Rachunkowości	20
7. Sprawozdawczość w ramach segmentów	36
8. Skonsolidowany zysk przypadający na jedną akcję	44
9. Dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat	45
10. Dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego bilansu	47
11. Adekwatność kapitału i płynność finansowa	50
12. Porównywalność z opublikowanymi wcześniej raportami	53
13. Informacja dodatkowa	54

1. Wybrane dane finansowe

Wybrane skonsolidowane dane finansowe	W tys. PLN		W tys. EUR	
	III kwartały 2008 (narastająco)	III kwartały 2007 (narastająco)	III kwartały 2008 (narastająco)	III kwartały 2007 (narastająco)
Przychody z tytułu odsetek	731 189	415 420	213 505	108 425
Przychody z tytułu prowizji	150 536	109 836	43 956	28 667
Razem przychody netto	538 720	416 011	157 304	108 579
Zysk brutto	226 712	159 191	66 199	41 549
Zysk netto	183 345	132 269	53 536	34 522
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej netto	1 481 601	-3 271 008	432 622	-853 737
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej netto	-293 594	241 974	-85 728	63 156
Przepływy pieniężne z działalności finansowej netto	959 269	1 585 893	280 103	413 920
Przepływy pieniężne netto razem	2 147 276	-1 443 141	626 996	-376 662
Aktywa razem	18 982 227	13 101 341	5 569 412	3 468 257
Zobowiązania wobec banków	9 372 137	5 733 980	2 749 798	1 517 930
Zobowiązania wobec klientów	7 332 692	5 466 321	2 151 422	1 447 074
Kapitały własne	1 333 866	1 110 428	391 358	293 958
Liczba akcji	16 771 180	16 771 180	16 771 180	16 771 180
Wartość księgową na 1 akcję (w PLN/EUR)	79,53	66,21	23,34	17,53
Rozwodniona wartość księgową na 1 akcję (w PLN/EUR)	79,53	66,21	23,34	17,53
Współczynnik adekwatności kapitałowej	11,39%	9,07%	-	-
Podstawowy zysk przypadający na 1 akcję (PLN)	10,93	7,89	3,19	2,06
Rozwodniony zysk przypadający na 1 akcję (PLN)	10,93	7,89	3,19	2,06

Wybrane jednostkowe dane finansowe

Przychody z tytułu odsetek	731 123	415 420	213 485	108 425
Przychody z tytułu prowizji	146 632	109 836	42 816	28 667
Razem przychody netto	534 711	416 011	156 134	108 579
Zysk brutto	226 001	159 191	65 991	41 549
Zysk netto	182 779	132 269	53 371	34 522
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej netto	1 492 877	-3 271 008	435 915	-853 737
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej netto	-293 485	241 974	-85 697	63 156
Przepływy pieniężne z działalności finansowej netto	959 269	1 585 893	280 103	413 920
Przepływy pieniężne netto razem	2 158 661	-1 443 141	630 321	-376 662
Aktywa razem	18 999 319	13 101 341	5 574 427	3 468 257
Zobowiązania wobec banków	9 372 137	5 733 980	2 749 798	1 517 930
Zobowiązania wobec klientów	7 351 814	5 466 321	2 157 033	1 447 074
Kapitały własne	1 332 595	1 110 428	390 985	293 958
Liczba akcji	16 771 180	16 771 180	16 771 180	16 771 180
Wartość księgową na 1 akcję (w PLN/EUR)	79,46	66,21	23,31	17,53
Rozwodniona wartość księgową na 1 akcję (w PLN/EUR)	79,46	66,21	23,31	17,53
Współczynnik adekwatności kapitałowej	11,27%	9,07%	-	-
Podstawowy zysk przypadający na 1 akcję (PLN)	10,90	7,89	3,18	2,06
Rozwodniony zysk przypadający na 1 akcję (PLN)	10,90	7,89	3,18	2,06

Zasady konwersji PLN na EURO

Podstawowe pozycje bilansu, rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych sprawozdania finansowego na koniec trzeciego kwartału 2008 roku i porównawcze dane finansowe na koniec trzeciego kwartału 2007 przeliczone zostały na EURO według następujących zasad:

- pozycje aktywów i pasywów bilansu oraz wartość księgową na 1 akcję na koniec trzeciego kwartału 2008 roku przeliczono na EURO według średniego kursu obowiązującego na dzień 30 września 2008 roku, ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu 30 września 2008 roku, tj. 1 EUR = 3,4083 PLN; dane porównawcze na koniec trzeciego kwartału 2007 roku zostały przeliczone na EURO według średniego kursu obowiązującego na dzień 30 września 2007 roku, ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w dniu 28 września 2007 roku, tj. 1 EUR = 3,7775 PLN;
- pozycje rachunku zysków i strat, rachunku przepływów pieniężnych oraz zysk na akcję na koniec trzeciego kwartału 2008 roku przeliczono na EURO według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatnie dni miesiący od stycznia do września 2008 roku, tj. 1 EUR = 3,4247 PLN ; dane porównawcze na koniec trzeciego kwartału 2007 zostały przeliczone na EURO według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatnie dni miesiący od stycznia do września 2007 roku, tj. 1 EUR = 3,8314 PLN.

2. Skonsolidowane sprawozdanie Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA

Skonsolidowany rachunek zysków i strat (w tys. PLN)		III kwartał 2008	III kwartały 2008 (narastająco)	III kwartał 2007*	III kwartały 2007* (narastająco)
Przychody z tytułu odsetek	Nota 9.1	264 003	731 189	162 926	415 420
Koszty z tytułu odsetek	Nota 9.2	-157 743	-441 794	-87 886	-210 776
Wynik z tytułu odsetek		106 260	289 395	75 040	204 644
Przychody z tytułu prowizji	Nota 9.3	46 236	150 536	39 462	109 836
Koszty z tytułu prowizji	Nota 9.4	-2 863	-8 901	-3 032	-7 557
Wynik z tytułu prowizji		43 373	141 635	36 430	102 279
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji		-	-	-	600
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	Nota 9.5	33 757	100 030	38 019	100 325
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży		-3 233	-3 233	-74	245
Wynik na transakcjach zabezpieczających		119	175	93	-20
Pozostałe przychody		3 263	10 718	3 326	7 938
Razem przychody netto		183 539	538 720	152 834	416 011
Koszty osobowe		-51 799	-147 374	-42 488	-118 572
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych		-10 448	-27 704	-5 794	-15 989
Pozostałe koszty		-32 840	-98 916	-35 607	-97 050
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	Nota 9.6	-14 101	-38 014	-12 812	-25 209
Zysk brutto		74 351	226 712	56 133	159 191
Podatek dochodowy		-13 891	-43 367	-10 301	-26 922
Zysk netto		60 460	183 345	45 832	132 269

*Za III kwartały 2007 roku zostały zaprezentowane dane jednostkowe Fortis Bank Polska SA.

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany zysk przypadający na jedną akcję (w PLN)

Nota 8

Zysk netto (tys. w PLN)	183 345	132 269
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	16 771 180	16 771 180
Zysk na jedną akcję zwykłą (w PLN)	10,93	7,89
<hr/>		
Rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	16 771 180	16 771 180
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w PLN)	10,93	7,89

Skonsolidowany bilans (w tys. PLN)		30 września 2008	31 grudnia 2007*	30 września 2007*
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Nota 10.1	3 747 895	1 590 463	1 383 754
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Nota 10.3.1	434 689	253 301	326 414
Należności od banków	Nota 10.2.1	235 181	228 525	256 806
Należności od klientów	Nota 10.2.2	13 398 138	11 172 026	10 286 583
Inwestycje - dostępne do sprzedaży	Nota 10.4	847 196	603 235	348 664
Rzeczowy majątek trwały		114 793	113 816	101 156
Wartości niematerialne		23 417	22 287	21 265
Aktywa z tytułu podatku odroczonego		38 051	33 873	38 883
Pozostałe aktywa		142 867	193 488	337 816
Razem aktywa		18 982 227	14 211 014	13 101 341
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Nota 10.3.2	271 180	201 381	159 826
Zobowiązania wobec banków	Nota 10.5.1	9 372 137	5 895 545	5 733 980
Zobowiązania wobec klientów	Nota 10.5.2	7 332 692	6 307 428	5 466 321
Bieżące zobowiązania podatkowe		27 918	26 601	29 031
Zobowiązania podporządkowane		340 830	358 200	377 750
Pozostałe zobowiązania		287 095	251 929	208 606
Rezerwy		16 509	15 974	15 399
Zobowiązania ogółem		17 648 361	13 057 058	11 990 913
Kapitały własne				
Kapitał zakładowy		503 135	503 135	503 135
Kapitał zapasowy		308 656	308 656	308 814
Pozostałe kapitały		344 983	183 200	183 200
Kapitał z aktualizacji wyceny		-6 958	-2 818	-1 179
Zyski zatrzymane		705	-15 811	-15 811
Wynik roku bieżącego		183 345	177 594	132 269
Kapitały własne ogółem		1 333 866	1 153 956	1 110 428
Pasywa ogółem		18 982 227	14 211 014	13 101 341

*Za III kwartały 2007 roku, oraz za rok 2007 zostały zaprezentowane dane jednostkowe Fortis Bank Polska SA.

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym za trzy kwartały 2007 roku (w tys. PLN)*

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Stan na 1.01.2007	503 135	308 814	92 455	-	74 934	2 167	981 505
Wynik roku bieżącego	-	-	-	132 269	-	-	132 269
Zyski / straty netto nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-2 316	-2 316
Zyski / straty netto ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-1 815	-1 815
Podatek odroczony – zyski/straty netto (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	785	785
Razem dochody w III kwartale 2007 roku	-	-	-	132 269	-	-3 346	128 923
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	-108 266	-	108 266	-	-
Stan na 30.09.2007	503 135	308 814	-15 811	132 269	183 200	-1 179	1 110 428

*Za III kwartały 2007 roku zostały zaprezentowane dane jednostkowe Fortis Bank Polska SA.

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym za rok 2007 (w tys. PLN)*

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Stan na 1.01.2007	503 135	308 814	92 455	-	74 934	2 167	981 505
Wynik roku bieżącego	-	-	-	177 594	-	-	177 594
Zyski / straty netto nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-6 857	-6 857
Zyski / straty netto ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	703	703
Podatek odroczony – zyski/straty netto (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	1 169	1 169
Razem dochody w III kwartale 2007 roku	-	-	-	177 594	-	-4 985	172 609
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	-108 266	-	108 266	-	-
Koszty emisji	-	-158	-	-	-	-	-158
Stan na 31.12.2007	503 135	308 656	-15 811	177 594	183 200	-2 818	1 153 956

*Za 2007 rok zostały zaprezentowane dane jednostkowe Fortis Bank Polska SA.

**Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym za trzy kwartały 2008 roku
(w tys. PLN)**

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Stan na 1.01.2008	503 135	308 656	161 783	-	183 200	-2 818	1 153 956
Korekta konsolidacyjna	-	-	705	-	-	-	705
Skorygowany stan na 1.01.2008	503 135	308 656	162 488	-	183 200	-2 818	1 154 661
Wynik roku bieżącego	-	-	-	183 345	-	-	183 345
Zyski / straty netto nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-1 407	-1 407
Zyski / straty netto ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-3 704	-3 704
Podatek odroczony – zyski/straty netto (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	971	971
Razem dochody w III kwartale 2008 roku	-	-	-	183 345	-	-4 140	179 205
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	-161 783	-	161 783	-	-
Stan na 30.09.2008	503 135	308 656	705	183 345	344 983	-6 958	1 333 866

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych (w tys. PLN)	III kwartały 2008 (narastająco)	2007 rok*	III kwartały 2007* (narastająco)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na początek okresu	1 590 779	2 827 141	2 827 141
Korekta konsolidacyjna	11 385	-	-
Skorygowane środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na początek okresu	1 602 164	2 827 141	2 827 141
Zysk brutto	226 712	214 607	159 191
Korekty z tytułu:	1 254 889	-3 007 524	-3 430 199
Amortyzacja	27 704	25 257	15 989
Odpisy z tytułu utraty wartości	37 501	26 205	13 810
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-17 370	-3	-
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	2 271	13 773	3 275
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań operacyjnych:	1 251 424	-3 047 792	-3 445 821
- aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-111 589	33 822	-80 846
- należności od banków	-6 776	-29 415	-57 695
- należności od klientów	-2 261 803	-4 219 657	-3 322 143
- zmiana stanu inwestycji dostępnych do sprzedaży	-4 169	11 677	2 980
- zobowiązania wobec banków	2 516 961	-315 164	-430 140
- zobowiązania wobec klientów	1 035 422	1 680 071	838 964
- pozostałe aktywa i zobowiązania	83 378	-209 126	-396 941
Podatek dochodowy (bieżący i odroczony)	-46 641	-24 964	-17 452
Przepływy z działalności operacyjnej netto	1 481 601	-2 792 917	-3 271 008
Nabycie inwestycji dostępnych do sprzedaży	-772 693	-667 467	-128 296
Nabycie składników majątku trwałego i wartości niematerialnych	-32 104	- 87 723	-59 643
Zbycie inwestycji dostępnych do sprzedaży	510 606	702 283	428 017
Zbycie składników majątku trwałego	1 952	3 703	3 207
Inne wydatki inwestycyjne	-1 355	-7 173	-1 311
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej netto	-293 594	-56 377	241 974
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	-	358 200	377 750
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek	1 357 821	2 149 206	1 358 628
Spłata kredytów i pożyczek	-398 552	-894 474	-150 485
Przepływy pieniężne z działalności finansowej netto	959 269	1 612 932	1 585 893
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na koniec okresu	3 749 440	1 590 779	1 384 000
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów netto	2 147 276	- 1 236 362	-1 443 141

*Za III kwartały 2007 roku oraz za rok 2007 zostały zaprezentowane dane jednostkowe Fortis Bank Polska SA.

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

Noty zamieszczone na kolejnych stronach stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3. Kwartałna informacja finansowa - jednostkowe dane finansowe Fortis Bank Polska SA

Rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	III kwartał 2008	III kwartały 2008 (narastająco)	III kwartał 2007	III kwartały 2007 (narastająco)
Przychody z tytułu odsetek	263 996	731 123	162 926	415 420
Koszty z tytułu odsetek	-158 031	-442 555	-87 886	-210 776
Wynik z tytułu odsetek	105 965	288 568	75 040	204 644
Przychody z tytułu prowizji	45 205	146 632	39 462	109 836
Koszty z tytułu prowizji	-2 647	-8 101	-3 032	-7 557
Wynik z tytułu prowizji	42 558	138 531	36 430	102 279
Dywidendy i inne przychody z tytułu inwestycji	-	-	-	600
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	33 757	100 030	38 019	100 325
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży	-3 233	-3 233	-74	245
Wynik na transakcjach zabezpieczających	119	175	93	-20
Pozostałe przychody	3 262	10 640	3 326	7 938
Razem przychody netto	182 428	534 711	152 834	416 011
Koszty osobowe	-51 158	-145 283	-42 488	-118 572
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	-10 388	-27 520	-5 794	-15 989
Pozostałe koszty	-32 517	-97 893	-35 607	-97 050
Odpisy netto z tytułu utraty wartości	-14 101	-38 014	-12 812	-25 209
Zysk brutto	74 264	226 001	56 133	159 191
Podatek dochodowy	-13 873	-43 222	-10 301	-26 922
Zysk netto	60 391	182 779	45 832	132 269

Zysk przypadający na jedną akcję (w PLN)

Zysk netto (w tys. PLN)	182 779	132 269
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	16 771 180	16 771 180
Zysk na jedną akcję zwykłą (w PLN)	10,90	7,89
Rozwodniona średnia ważona liczba akcji zwykłych	16 771 180	16 771 180
Rozwodniony zysk na jedną akcję zwykłą (w PLN)	10,90	7,89

Bilans (w tys. PLN)	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
Aktywa			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	3 747 895	1 590 463	1 383 754
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	434 689	253 301	326 414
Należności od banków	235 176	228 525	256 806
Należności od klientów	13 398 138	11 172 026	10 286 583
Inwestycje - dostępne do sprzedaży	865 350	603 235	348 664
Rzeczowy majątek trwały	114 415	113 816	101 156
Wartości niematerialne	23 296	22 287	21 265
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	37 902	33 873	38 883
Pozostałe aktywa	142 458	193 488	337 816
Razem aktywa	18 999 319	14 211 014	13 101 341
Pasywa			
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	271 180	201 381	159 826
Zobowiązania wobec banków	9 372 137	5 895 545	5 733 980
Zobowiązania wobec klientów	7 351 814	6 307 428	5 466 321
Bieżące zobowiązania podatkowe	27 824	26 601	29 031
Zobowiązania podporządkowane	340 830	358 200	377 750
Pozostałe zobowiązania	286 430	251 929	208 606
Rezerwy	16 509	15 974	15 399
Zobowiązania ogółem	17 666 724	13 057 058	11 990 913
Kapitały własne			
Kapitał zakładowy	503 135	503 135	503 135
Kapitał zapasowy	308 656	308 656	308 814
Pozostałe kapitały	344 983	183 200	183 200
Kapitał z aktualizacji wyceny	-6 958	-2 818	-1 179
Zyski zatrzymane	-	-15 811	-15 811
Wynik roku bieżącego	182 779	177 594	132 269
Kapitały własne ogółem	1 332 595	1 153 956	1 110 428
Pasywa ogółem	18 999 319	14 211 014	13 101 341

Zestawienie zmian w kapitale własnym za trzy kwartały 2007 roku (w tys. PLN)

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Stan na 1.01.2007	503 135	308 814	92 455	-	74 934	2 167	981 505
Wynik roku bieżącego	-	-	-	132 269	-	-	132 269
Zyski / straty netto nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-2 316	-2 316
Zyski / straty netto ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-1 815	-1 815
Podatek odroczony – zyski/straty netto (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	785	785
Razem dochody w III kwartale 2007 roku	-	-	-	132 269	-	-3 346	128 923
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	-108 266	-	108 266	-	-
Stan na 30.09.2007	503 135	308 814	-15 811	132 269	183 200	-1 179	1 110 428

Zestawienie zmian w kapitale własnym za rok 2007 (w tys. PLN)

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Stan na 1.01.2007	503 135	308 814	92 455	-	74 934	2 167	981 505
Wynik roku bieżącego	-	-	-	177 594	-	-	177 594
Zyski / straty netto nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-6 857	-6 857
Zyski / straty netto ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	703	703
Podatek odroczony – zyski/straty netto (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	1 169	1 169
Razem dochody w III kwartale 2007 roku	-	-	-	177 594	-	-4 985	172 609
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	-108 266	-	108 266	-	-
Koszty emisji	-	-158	-	-	-	-	-158
Stan na 31.12.2007	503 135	308 656	-15 811	177 594	183 200	-2 818	1 153 956

Zestawienie zmian w kapitale własnym za trzy kwartały 2008 roku (w tys. PLN)

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane	Wynik roku bieżącego	Pozostałe kapitały	Kapitał z aktualizacji wyceny	Razem kapitały
Stan na 1.01.2008	503 135	308 656	161 783	-	183 200	-2 818	1 153 956
Wynik roku bieżącego	-	-	-	182 779	-	-	182 779
Zyski / straty netto nie ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-1 407	-1 407
Zyski / straty netto ujęte w rachunku zysków i strat (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	-3 704	-3 704
Podatek odroczony – zyski/straty netto (inwestycje dostępne do sprzedaży)	-	-	-	-	-	971	971
Razem dochody w III kwartale 2008 roku	-	-	-	182 779	-	-4 140	178 639
Podział wyniku z lat ubiegłych	-	-	-161 783	-	161 783	-	-
Stan na 30.09.2008	503 135	308 656	-	182 779	344 983	-6 958	1 332 595

Rachunek przepływów pieniężnych (w tys. PLN)	III kwartały 2008 (narastająco)	2007 rok	III kwartały 2007 (narastająco)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na początek okresu	1 590 779	2 827 141	2 827 141
Zysk brutto	226 001	214 607	159 191
Korekty z tytułu:	1 266 876	-3 007 524	-3 430 199
Amortyzacja	27 520	25 257	15 989
Odpisy z tytułu utraty wartości	37 501	26 205	13 810
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-17 370	-3	-
Zysk/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	2 271	13 773	3 275
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań operacyjnych:	1 262 981	-3 047 792	-3 445 821
- aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	-111 589	33 822	-80 846
- należności od banków	-6 771	-29 415	-57 695
- należności od klientów	-2 261 803	-4 219 657	-3 322 143
- zmiana stanu inwestycji dostępnych do sprzedaży	-4 169	11 677	2 980
- zobowiązania wobec banków	2 517 323	-315 164	-430 140
- zobowiązania wobec klientów	1 044 386	1 680 071	838 964
- pozostałe aktywa i zobowiązania	85 604	-209 126	-396 941
Podatek dochodowy (bieżący i odroczony)	-46 027	-24 964	-17 452
Przebiegły z działalności operacyjnej netto	1 492 877	-2 792 917	-3 271 008
Nabycie inwestycji dostępnych do sprzedaży	-772 693	-667 467	-128 296
Nabycie składników majątku trwałego i wartości niematerialnych	-31 995	- 87 723	-59 643
Zbycie inwestycji dostępnych do sprzedaży	510 606	702 283	428 017
Zbycie składników majątku trwałego	1 952	3 703	3 207
Inne wydatki inwestycyjne	-1 355	-7 173	-1 311
Przebiegły pieniężne z działalności inwestycyjnej netto	-293 485	-56 377	241 974
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	-	358 200	377 750
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek	1 357 821	2 149 206	1 358 628
Splata kredytów i pożyczek	-398 552	-894 474	-150 485
Przebiegły pieniężne z działalności finansowej netto	959 269	1 612 932	1 585 893
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto, stan na koniec okresu	3 749 440	1 590 779	1 384 000
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów brutto	2 158 661	- 1 236 362	-1 443 141

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

4. Najważniejsze czynniki kształtujące skonsolidowane wyniki Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA za III kwartały 2008 roku.

Wyniki finansowe

Rachunek zysków i strat (w tys. PLN)	III kwartały 2008 (narastająco)	III kwartały 2007 (narastająco)	Zmiana
Wynik z tytułu odsetek	289 395	204 644	41%
Wynik z tytułu prowizji	141 635	102 279	39%
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	100 030	100 325	-0,3%
Koszty osobowe	-147 374	-118 572	24%
Pozostałe koszty	-98 916	-97 050	2%
Zysk brutto	226 712	159 191	42%
Zysk netto	183 345	132 269	39%
Suma bilansowa (w tys. PLN)	18 982 227	13 101 341	45%
Należności od klientów	13 398 138	10 286 583	30%
Zobowiązania wobec klientów	7 332 692	5 466 321	34%
Kapitały własne ogółem	1 333 866	1 110 428	20%
Wskaźniki (w %)			
Współczynnik adekwatności kapitałowej	11,39	9,07	2,32
Zwrot na aktywach (ROA)*	1,4	1,5	-0,1
Zwrot z kapitału (ROE)*	19,8	17,8	2,0
Marża odsetkowa netto*	2,2	2,4	-0,2

*Powyższe wskaźniki zostały wyliczone w następujący sposób:

Zwrot na aktywach (ROA)	Zysk netto / średnia wartość aktywów na koniec czterech kolejnych kwartałów
Zwrot z kapitału (ROE)	Zysk netto / średnia wartość funduszy własnych na koniec czterech kolejnych kwartałów
Marża odsetkowa netto	Wynik z tytułu odsetek / średnia wartość aktywów na koniec czterech kolejnych kwartałów

Na koniec trzeciego kwartału 2008 roku Grupa Kapitałowa Fortis Bank Polska SA osiągnęła bardzo dobre wyniki finansowe:

- **Skonsolidowany zysk brutto wyniósł 226 712 tys. PLN (wzrost o 42% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego), a skonsolidowany zysk netto 183 345 tys. PLN (wzrost o 39 % w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego),**
- **Nastąpiła wyraźna poprawa wskaźnika wykorzystania kapitału (ROE) do 19,8%,**
- **Zysk na 1 akcję wzrósł o 39% i wynosi 10,93 PLN.**

Osiągnięte przez Grupę Fortis Bank Polska SA wyniki są efektem rozwoju działalności biznesowej, dynamicznej sprzedaży produktów zarówno w segmencie detalicznym jak i korporacyjnym. Na koniec trzeciego kwartału 2008 roku wzrosła wartość zarówno depozytów jak i kredytów w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego .

Kontynuacja przyjętej strategii polegającej między innymi na zwiększeniu udziału Grupy w rynku kredytów hipotecznych, finansowaniu przedsiębiorstw, produktów oszczędnościowo - inwestycyjnych, doskonaleniu oferty produktowej w celu zapewnienia Klientom kompleksowego zestawu usług bankowych, otwieraniu nowych oddziałów miała istotny wpływ na wypracowane dochody.

Sprawozdanie na koniec trzeciego kwartału 2008 roku jest sprawozdaniem skonsolidowanym obejmującym dane Banku oraz jednostki zależnej Fortis Private Investments Polska S.A. Grupa poprzez działalność jednostki zależnej zarządza i administruje aktywami utrzymywanymi w funduszach inwestycyjnych oraz w innych produktach inwestycyjnych. Przychody prowizyjne Fortis Private Investments Polska S.A. z tytułu zarządzania aktywami wyniosły na koniec trzeciego kwartału 2008 roku 5 585 tys. PLN.

Skonsolidowana suma bilansowa Grupy na dzień 30 września 2008 roku wyniosła 18 982 227 tys. PLN, tj. o 45% więcej niż na koniec września poprzedniego roku.

Podstawową pozycję w strukturze aktywów stanowią należności od klientów, które wzrosły o 30% w porównaniu do trzeciego kwartału 2007 roku, tj. do kwoty 13 398 138 tys. PLN.

Udział należności od klientów w strukturze aktywów ogółem spadł z 79% na koniec września 2007 roku do 71% na koniec września 2008 roku.

Największy udział w należnościach od klientów brutto stanowiły kredyty komercyjne udzielone przedsiębiorstwom. Na koniec trzeciego kwartału 2007 ich udział stanowił 73% i obniżył się do 70% na koniec trzeciego kwartału 2008 roku.

Wartość kredytów komercyjnych wzrosła o 1 966 169 tys. PLN w stosunku do roku ubiegłego.

Kredyty hipoteczne wynosiły na koniec września 2008 roku 3 511 857 tys. PLN i wzrosły o 41% w porównaniu ze stanem na koniec września 2007 roku (2 493 863 tys. PLN). Ich udział w strukturze należności od klientów brutto wzrósł z 24% na koniec września 2007 roku do 26% na koniec września 2008 roku.

Najwyższy udział w wolumenie kredytów posiadają kredyty złotówkowe, stanowiąc 61% ogółu. Wartość ich na dzień 30 września 2008 roku wynosiła 8 295 865 tys. PLN i wzrosła w stosunku do 30 września 2007 roku o 2 016 071 tys. PLN.

Kredyty udzielone w CHF (w równowartości w PLN) na koniec września 2007 roku wynosiły 2 191 696 tys. PLN i wzrosły o 45% do wysokości 3 174 348 tys. PLN na koniec września 2008 roku. Udział tych kredytów na koniec trzeciego kwartału 2008 roku w ogólnej kwocie kredytów brutto wynosił 23%.

Zwiększył się portfel kredytów udzielonych w EUR (w równowartości w PLN) z 1 848 708 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku do wysokości 2 031 858 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2008 roku, ale jednocześnie zmniejszył się ich udział w całości wolumenu kredytów z 18% na dzień 30 września 2007 roku do 15% na dzień 30 września 2008 roku.

Należności od banków spadły na koniec trzeciego kwartału 2008 roku o 8% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego (tj. z 256 806 tys. PLN do 235 181 tys. PLN).

Na koniec września 2008 wartość aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu wzrosła o 33% tj. o 108 275 tys. PLN w porównaniu ze stanem na koniec września 2007 roku.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wzrosły w porównaniu do końca trzeciego kwartału 2007 roku o 171%, ich udział w strukturze aktywów ogółem zwiększył się z 11% na koniec września 2007 roku, do 20% na koniec września 2008 roku.

Wzrost o 143% w stosunku do trzeciego kwartału 2007 roku zanotowały inwestycje dostępne do sprzedaży. Zwiększył się także ich udział w strukturze aktywów z 3% do 5% na koniec trzeciego kwartału 2008 roku. Na koniec września 2008 roku Grupa posiadała w swoim portfelu w głównej mierze dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez budżet państwa oraz Narodowy Bank Polski.

W strukturze pasywów dominującą pozycję stanowią zobowiązania wobec klientów z tytułu środków zdeponowanych na rachunkach bieżących i depozytach terminowych. Na koniec trzeciego kwartału 2008 roku depozyty klientów wynosiły 7 332 692 tys. PLN i wzrosły w porównaniu do końca września 2007 roku o 1 866 371 tys. PLN.

Udział zobowiązań wobec klientów stanowił 39% ogółu pasywów, a ich wartość wzrosła o 34% w porównaniu do stanu na koniec września 2007 roku.

W strukturze zobowiązań wobec klientów zdecydowanie przeważają depozyty terminowe, które na koniec września 2008 roku wynosiły 5 107 009 tys. PLN, co stanowi 70% wartości wszystkich depozytów klientów.

Depozyty bieżące osiągnęły na koniec września 2008 roku poziom 1 256 258 tys. PLN.

Udział zobowiązań wobec banków w ogólnej sumie pasywów nieznacznie wzrósł z 44% na koniec trzeciego kwartału 2007 roku do poziomu 49% na koniec trzeciego kwartału 2008 roku.

Na niezmienionym poziomie, tj. 1% w strukturze pasywów ogółem pozostał udział zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu zarówno na koniec trzeciego kwartału 2008 jak i 2007 roku. Na koniec września 2008 roku ich stan wyniósł 271 180, co oznacza, iż zmienił się w porównaniu do końca trzeciego kwartału 2007 roku o 70%.

Rezerwy wzrosły z poziomu 15 399 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku do poziomu 16 509 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2008 roku. Na pozycję te składają się rezerwy na zobowiązania pozabilansowe, rezerwy na ryzyko prawne oraz rezerwy na podnajem. Wartość rezerw wzrosła o 7% w porównaniu ze stanem na dzień 30 września 2007 roku.

Na dzień 30 września 2008 roku kapitały własne Grupy wynosiły 1 333 866 tys. PLN, tj. o 20 % więcej w porównaniu do 1 110 428 tys. PLN na 30 września 2007 roku. Ich udział w pasywach ogółem zmalał nieznacznie z 8% do 7% na koniec trzeciego kwartału 2008 roku.

W strukturze rachunku zysków i strat znaczącą pozycję stanowi wynik z tytułu odsetek, który na koniec trzeciego kwartału 2008 roku osiągnął poziom 289 395 tys. PLN i był wyższy od wyniku na koniec trzeciego kwartału 2007 o 84 751 tys. PLN, tj. o 41%. Wysokie wyniki z tytułu odsetek odzwierciedlają rozwój biznesu widoczny w obszarze kredytowym i w pozyskiwaniu depozytów.

Bank osiągnął wzrost przychodów z tytułu odsetek o 76%. Pozycja ta wyniosła 731 189 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2008 roku w porównaniu do 415 420 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku.

Na przychody odsetkowe składają się głównie odsetki z tytułu:

- Należności od klientów: 612 750 tys. PLN w porównaniu do 364 137 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku,
- Należności od banków: 13 430 tys. PLN w porównaniu do 9 008 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku ,
- Inwestycje 49 078 tys. PLN w porównaniu do 16 810 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku .

Na koszty odsetkowe składają się w szczególności odsetki z tytułu:

- Zobowiązań wobec banków: -183 150 tys. PLN w porównaniu do -107 355 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku ,
- Zobowiązań wobec klientów: -243 094 tys. PLN w porównaniu do -100 376 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku .

Istotny wpływ na wynik Grupy wywarł wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu, który na koniec września 2008 roku wyniósł 100 030 tys. PLN. Największą pozycję tego wyniku stanowiły operacje wymiany walut w kwocie 100 596 tys. PLN (wzrost w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego o 6%). Transakcje na instrumentach pochodnych zmniejszyły się do kwoty 987 tys PLN z 6 921 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku.

Na koniec września 2008 roku Grupa uzyskała wynik z tytułu prowizji w kwocie 141 635 tys. PLN, co oznacza wzrost w stosunku do września 2007 roku o 39%.

Bank osiągnął wzrost przychodów z tytułu prowizji o 37%. Pozycja ta wyniosła 150 536 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2008 roku w porównaniu do 109 836 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku.

Na przychody z tytułu prowizji składają się głównie:

- prowizje związane z transakcjami kupna, sprzedaży instrumentów pochodnych: 42 265 tys. PLN w porównaniu do 11 596 na koniec trzeciego kwartału 2007 roku;
- prowizje i opłaty z usług z tytułu rozliczeń pieniężnych: 41 319 tys. PLN w porównaniu do 38 885 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku;

- prowizje związane z udzielaniem kredytów: 26 806 tys. PLN w porównaniu do 18 741 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku
- przychody z tytułu transakcji kartami: 8 761 tys. PLN w porównaniu do 8 575 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku

Na koszty z tytułu prowizji składają się w szczególności:

- koszty związane z kartami: -3 249 tys. PLN w porównaniu do -3 097 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku ;
- koszty prowizji od operacji gotówkowych: -2 235 tys. PLN w porównaniu do -2 229 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku ;
- koszty prowizji z tytułu rozliczeń: -847 tys. PLN w porównaniu do -1 071 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku.

Koszty z tytułu prowizji wyniosły -8 901 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2008 roku i były o 18% wyższe niż na koniec trzeciego kwartału roku poprzedniego (-7 557 tys. PLN).

Intensywny rozwój Grupy (wprowadzanie na rynek nowych produktów, zatrudnienie nowych pracowników) spowodował wzrost kosztów, w tym kosztów osobowych.

Koszty osobowe Grupy na koniec września 2008 roku wyniosły -147 374 tys. PLN i były wyższe o 24% od poniesionych do końca września roku ubiegłego, gdy wynosiły -118 572 tys. PLN.

Koszty amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych wyniosły -27 704 tys. PLN i były wyższe o 73 % niż na koniec trzeciego kwartału 2007 roku.

Na koniec trzeciego kwartału 2008 roku wzrosły odpisy netto z tytułu utraty wartości do wysokości -38 014 tys. PLN, co stanowiło wzrost o 51% w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego. Główną pozycję stanowiło obciążenie kosztami ryzyka kredytowego od należności Klientów, które wzrosło z -22 186 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2007 roku do -36 346 tys. PLN na koniec trzeciego kwartału 2008 roku na skutek pogorszenia jakości niektórych kredytobiorców oraz wzrostu portfela kredytowego.

5. Dane informacyjne o Grupie Kapitałowej Fortis Bank Polska SA

Podstawowe dane o emitencie

Fortis Bank Polska Spółka Akcyjna („Bank”) z siedzibą w Warszawie, przy ul. Suwak 3, został wpisany do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000006421.

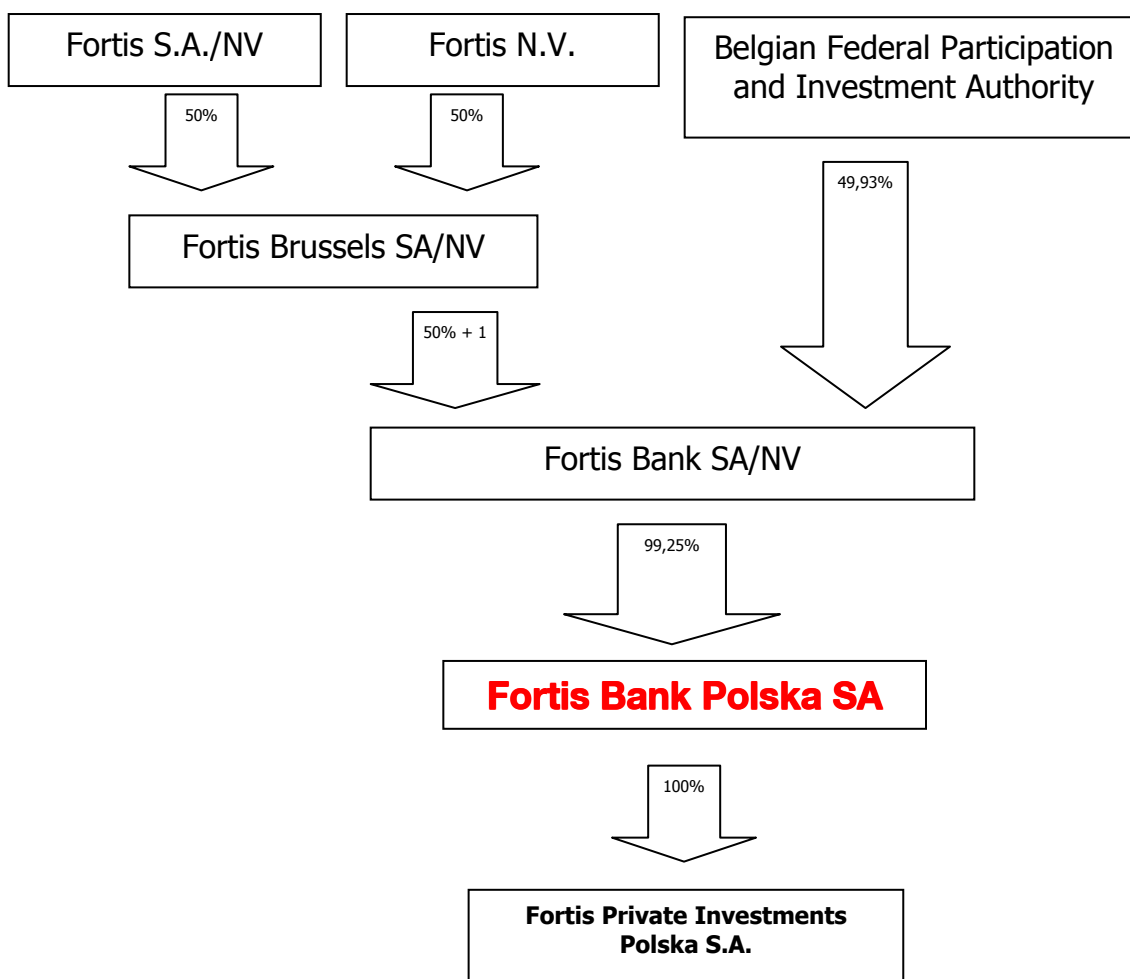
Bank jest spółką o nieoznaczonym czasie działania, a jego działalność nie ma charakteru sezonowego ani cyklicznego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA za trzy kwartały 2008 roku zawiera dane Banku oraz spółki zależnej Fortis Private Investments Polska S.A. (razem określanych jako Grupa).

Struktura grupy

Na koniec trzeciego kwartału 2008 roku Bank był częścią międzynarodowej grupy bankowo – ubezpieczeniowej Fortis. Jednostkami dominującymi najwyższego szczebla były: Fortis S.A./NV, Fortis N.V. oraz Rząd Królestwa Belgii, tj. Belgian Federal Participation and Investment Authority. Podmiotem dominującym dla Banku jest Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli.

Struktura grupy kapitałowej Fortis Bank Polska SA

Fortis Bank Polska SA jest podmiotem dominującym w stosunku do spółki zależnej Fortis Private Investments Polska S.A., w której posiada 100% udziałów.

Nazwa jednostki	Powiązanie własnościowe	Metoda konsolidacji	Siedziba	% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy		
				30.09.2008	31.12.2007	30.09.2007
Fortis Private Investments Polska S.A.	Jednostka zależna	metoda pełna	Warszawa	100%	100%	100%

Podstawowy przedmiot działalności Grupy:

Przedmiotem działania Grupy jest wykonywanie czynności bankowych, zarówno w złotych, jak i w walutach obcych, dla krajowych i zagranicznych osób fizycznych i prawnych, a także dla innych organizacji nieposiadających osobowości prawnej oraz prowadzenie działalności maklerskiej. Grupa skupia swoją działalność głównie na bankowości inwestycyjnej, korporacyjnej oraz detalicznej, a także na zarządzaniu aktywami.

Do zakresu działania Banku w szczególności należy:

- przyjmowanie wkładów pieniężnych płatnych na żądanie lub z nadejściem oznaczonego terminu oraz prowadzenie rachunków tych wkładów,
- prowadzenie innych rachunków bankowych,
- udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych, w tym kredytów i pożyczek konsumenckich,
- przeprowadzanie bankowych rozliczeń pieniężnych, w tym przy użyciu kart płatniczych oraz wydawanie kart płatniczych,
- udzielanie i potwierdzanie gwarancji bankowych i poręczeń oraz otwieranie i potwierdzanie akredytyw,
- emitowanie papierów wartościowych, w tym obligacji zamiennych oraz bankowych papierów wartościowych, a nadto wykonywanie czynności zleconych oraz zaciąganie zobowiązań związanych z emisją papierów wartościowych,
- uczestnictwo w obrocie instrumentami finansowymi, w tym także prowadzenie rachunków papierów wartościowych,
- wykonywanie operacji na rynku pieniężnym i walutowym, w tym także terminowych i pochodnych operacji finansowych,
- wykonywanie operacji czekowych i wekslowych oraz operacji, których przedmiotem są warranty,
- nabywanie i zbywanie wierzytelności pieniężnych,
- prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych,
- przechowywanie przedmiotów i papierów wartościowych oraz udostępnianie skrytek sejfowych,
- świadczenie następujących usług finansowych:
 - konsultacyjno-doradczych w sprawach finansowych,
 - powierniczych,
 - leasingowych,
 - działalności maklerskiej,
- prowadzenie działalności akwizycyjnej na rzecz otwartych funduszy emerytalnych i przechowywanie aktywów funduszy emerytalnych,
- pośrednictwo w prowadzeniu zapisów na jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, pośrednictwo w ich zbywaniu i w odkupywaniu, tudzież przechowywanie aktywów funduszy inwestycyjnych,
- pośrednictwo w zakresie usług ubezpieczeń majątkowych,
- pośrednictwo w zakresie usług ubezpieczeń osobowych, w tym ubezpieczeń na życie,
- świadczenie usług certyfikacyjnych w rozumieniu przepisów o podpisie elektronicznym, z wyłączeniem wydawania certyfikatów kwalifikowanych wykorzystywanych przez banki w czynnościach, których są stronami,
- pośrednictwo w dokonywaniu przekazów pieniężnych oraz rozliczeń w obrocie dewizowym,
- wydawanie instrumentu pieniądza elektronicznego.

Dodatkowo poprzez jednostkę zależną Grupa prowadzi działalność:

- zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie,
- oferowanie papierów wartościowych w obrocie pierwotnym lub w pierwszej ofercie publicznej,
- podejmowanie czynności faktycznych i prawnych związanych z obsługą towarzystw funduszy inwestycyjnych, funduszy inwestycyjnych, towarzystw emerytalnych i funduszy emerytalnych.

6. Zasady Rachunkowości

Podstawa prezentacji

Oświadczenie o zgodności z MSSF

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełnia wymogi Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), w tym Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską. W zakresie nieuregulowanym powyższymi standardami sprawozdanie sporządzone jest zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2002 roku, nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. z 2005 r., Nr 209, poz. 1744).

Wcześniejsze zastosowanie standardów, które nie są obowiązujące na dzień bilansowy

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy uwzględnia wymogi wszystkich zatwierdzonych przez Unię Europejską Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacji za wyjątkiem standardów i interpretacji, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską bądź zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania standardów i interpretacji, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale weszły lub wejdą w życie dopiero po dniu bilansowym.

Podstawy sporządzenia sprawozdania

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych, aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które zostały wycenione w wartości godziwej, aktywów przeznaczonych do sprzedaży, które wycenia się w kwocie niższej z ich wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia jak również instrumentów finansowych, dla których stosowana jest metoda wyceny według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości.

Zarządowi Grupy nie są znane okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w złotych polskich, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, zostały podane w tysiącach złotych (tys. zł). Walutą funkcjonalną jest złoty polski.

Dane porównawcze

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane skonsolidowane dane Fortis Bank Polska SA i jednostki zależnej Fortis Private Investments Polska S.A. za okres od 1.01.2008 do 30.09.2008 roku oraz jednostkowe dane porównawcze Fortis Bank Polska SA za okres 1.01.2007 do 30.09.2007 roku i na dzień 31.12.2007 roku.

Uwzględnienie w okresach porównywalnych danych dotyczących wyłącznie Fortis Bank Polska nie powoduje naruszenia porównywalności z danymi skonsolidowanymi za rok 2008 i nie wpływa w istotny sposób na obraz sytuacji banku z uwagi na niewielką skalę działalności Fortis Private Investments Polska S.A.

Podstawy konsolidacji

Jednostkami zależnymi są te podmioty, które są kontrolowane przez Fortis Bank Polska SA (będący jednostką dominującą). Kontrola ta istnieje wówczas, gdy Bank ma bezpośredni lub pośredni wpływ na politykę finansową i operacyjną podmiotu, który pozwala mu na osiąganie korzyści ekonomicznych z działalności tego podmiotu. O sprawowaniu kontroli można mówić również wtedy, gdy Bank posiada połowę lub mniej praw głosu w danej jednostce gospodarczej i jeżeli:

- dysponuje więcej niż połową praw głosu na mocy umowy z innymi inwestorami,
- posiada zdolność kierowania polityką finansową i operacyjną jednostki gospodarczej na mocy statutu lub umowy,
- posiada zdolność mianowania lub odwoływania większości członków zarządu lub odpowiadającego mu organu, gdzie taki zarząd lub organ sprawuje kontrolę nad jednostką.

Grupa stosuje metodę nabycia przy rozliczaniu zakupu jednostek zależnych. Koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem.

Spółka zależna objęta jest konsolidacją metodą pełną. Proces konsolidacji jednostek metodą pełną polega na sumowaniu poszczególnych pozycji sprawozdania finansowego Banku i jednostek zależnych w pełnej wysokości oraz dokonaniu odpowiednich korekt i wyłączeń konsolidacyjnych. Przy konsolidacji bilansów metodą pełną sumowaniu podlegają wszystkie pozycje aktywów i pasywów jednostki zależnej i jednostki dominującej w pełnej wysokości, bez względu na to, w jakiej części jednostka dominująca jest właścicielem jednostki zależnej.

W procesie konsolidacji wyłączeniu podlega wartość bilansowa inwestycji jednostki dominującej w jednostce zależnej oraz część kapitału własnego jednostki zależnej odpowiadająca udziałowi jednostki dominującej.

Nadwyżka ceny nabycia nad wartością godziwą udziału Grupy w nabytych aktywach netto jest rozpoznawana jako wartość firmy i wykazywana w aktywach skonsolidowanego bilansu.

W sytuacji, gdy cena nabycia jest niższa od wartości godziwej udziału w przejętych aktywach netto, różnica jest rozpoznawana bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Należności i zobowiązania oraz transakcje wewnątrzgrupowe, niezrealizowane przychody i koszty wynikające z transakcji z jednostką zależną są eliminowane przy sporządzaniu sprawozdania skonsolidowanego.

Jednostki wchodzące w skład Grupy stosują jednolite zasady rachunkowości.

Na podstawie MSR 27, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Fortis Bank Polska SA za trzy kwartały 2008 roku konsolidacją pełną objęta jest następująca jednostka zależna:

- Fortis Private Investments Polska S.A.

Wartości szacunkowe

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga od kierownictwa dokonania subiektywnych ocen, estymacji i przyjęcia założeń, które wpływają na stosowane zasady rachunkowości oraz na prezentowane kwoty aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów. Szacunki i założenia dokonywane są w oparciu o dostępne dane historyczne oraz szereg innych czynników, które są uważane za właściwe w danych warunkach.

Wyniki tworzą podstawę do dokonywania szacunków odnośnie wartości bilansowych aktywów i pasywów. Wyniki rzeczywiste mogą się różnić od wartości szacunkowych. Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Korekty w szacunkach są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku pod warunkiem, że korekta dotyczy tylko tego okresu lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli korekta wpływa zarówno na bieżący jak i przyszłe okresy.

Wartość godziwa

Wartość godziwą instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnym rynku ustala się stosując modele wyceny z wykorzystaniem rynkowej krzywej dochodowości. Część zmiennych wykorzystywanych w takich modelach wymaga zastosowania eksperckich szacunków. Zmiana zastosowanych modeli lub inne oszacowanie zmiennych mogłyby mieć wpływ na oszacowanie wartości godziwych wyznaczonych przy wykorzystaniu tych modeli.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

Grupa dokonuje przeglądu portfela kredytowego pod kątem utraty wartości w okresach miesięcznych. Dokonując oszacowania odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, ocenia czy wystąpiły przesłanki

utruty wartości dla składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Katalog przesłanek utraty wartości obejmuje zdarzenia określone zarówno pod względem ilościowym (np. opóźnienia lub brak spłaty wymagalnej części zobowiązań kredytobiorcy) jak i jakościowym (np. znaczące pogorszenie się sytuacji ekonomiczno – finansowej kredytobiorcy odzwierciedlone poprzez spadek ratingu wewnętrznego poniżej określonego poziomu). Katalog przesłanek zawiera gradacje ich istotności, o wystąpieniu utraty wartości może świadczyć jedna lub kombinacja kilku przesłanek.

Aktywa finansowe, w stosunku do których stwierdzono wystąpienie przesłanek utraty wartości, podlegają następnie procesowi oszacowania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości. W ramach tego procesu szacowane są przyszłe przepływy pieniężne z tytułu takich należności.

Szacunki takie dla należności od podmiotów gospodarczych, których zaangażowanie przekracza łącznie (jeden klient) równowartość 50 tys. EUR dokonywane są w oparciu o indywidualną analizę przyszłych przepływów pieniężnych (analiza indywidualna).

Dla pozostałych należności (klienci indywidualni oraz podmioty gospodarcze o zaangażowaniu nie przekraczającym progu 50 tys. EUR) szacunki dokonywane są na podstawie parametrów odzyskiwalności, określonych modelowo dla poszczególnych homogenicznych portfeli kredytowych oraz rodzajów zabezpieczeń kredytowych (analiza portfelowa).

Parametry odzyskiwalności modeli poszczególnych portfeli zostały wyznaczone w oparciu o historyczne doświadczenia strat kredytowych oraz w oparciu o oceny eksperckie. Metodologia i założenia, na podstawie których określa się szacunkowe kwoty przepływów pieniężnych i okresy, w których następują, są poddawane okresowym przeglądom w celu zmniejszenia różnic pomiędzy szacunkową, a rzeczywistą wartością strat.

W przypadku, gdy nie wystąpiły przesłanki utraty wartości należności, jest ona włączana do portfela o podobnej charakterystyce i bierze udział w portfelowej analizie utraty wartości mającej na celu wyznaczenie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz nie zidentyfikowane straty (IBNR).

Szacunek wysokości odpisu z tego tytułu, dokonywany jest w oparciu o historyczne wzory strat charakteryzujące daną część portfela. Modele statystyczne oraz wykorzystywane w nich parametry podlegają okresowym przeglądom, a uzyskane wyniki podlegają walidacji poprzez porównanie z rzeczywistymi stratami.

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek świadczących o utracie wartości aktywów finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, skumulowane straty ujęte dotychczas w kapitale własnym wyksięgowuje się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat, nawet jeśli składnik aktywów finansowych nie został wyłączony z bilansu. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy kosztem nabycia (pomniejszonym o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) a bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie straty z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat.

Jeśli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu straty z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Składnik aktywów niefinansowych traci wartość w przypadku, gdy jego wartość księgowa jest wyższa od wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz wartości użytkowej.

Wyznaczenie wartości użytkowej wiąże się z przeprowadzeniem przez Grupę szacunków wartości przyszłych przepływów pieniężnych, oczekiwanych z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów i ze zdyskontowaniem tych wartości.

Okresy użytkowania i wartości końcowe

Okres użytkowania jest przedziałem czasu, w którym, według przewidywań, składnik rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych będzie użytkowany przez Grupę.

Wartością końcową składnika rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych jest kwota, jaką Grupa zgodnie ze swoimi przewidywaniami mogłaby uzyskać obecnie uwzględniając taki wiek i stan składnika rzeczowego majątku trwałego lub wartości niematerialnych, jaki będzie na koniec jego ekonomicznego użytkowania, po pomniejszeniu o szacowane koszty zbycia.

Inne wartości szacunkowe

Grupa wyznaczyła wysokość rezerw związanych z długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi na podstawie wyceny aktuarialnej.

Rezerwy na ryzyko prawne wyliczane są na podstawie szacowanej kwoty zobowiązania Grupy w przypadku niepomyślnego zakończenia sprawy sądowej i prawdopodobieństwa niepomyślnego zakończenia sprawy.

Poza wskazanymi powyżej wartościami szacunkowymi Grupa dokonuje również innych subiektywnych ocen w trakcie procesu wprowadzania polityki rachunkowości (np. w stosunku do klasyfikacji aktywów finansowych do kategorii wymaganej przez MSR 39). Oceny dokonywane przez Grupę mają wpływ na prezentację w sprawozdaniu finansowym.

Waluty obce

Transakcje w walutach obcych są rozliczane przy zastosowaniu kursu wymiany obowiązującego w dniu rozliczenia transakcji. Nierozliczone salda pozycji pieniężnych w walutach obcych na koniec okresu sprawozdawczego są przeliczane według kursu wymiany obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego. Pozycje niepieniężne ewidencjonowane według kosztu historycznego są przeliczane według historycznego kursu wymiany z dnia transakcji. Różnice kursowe wynikające z rozliczeń zobowiązań związanych z nabyciem składnika aktywów są ujmowane jako przychód lub koszt w okresie, w którym powstały.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Zasady ujmowania i wyłączenia aktywów i zobowiązań finansowych z bilansu

Grupa ujmuje w bilansie składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w przypadku, gdy staje się stroną umowy takiego instrumentu.

Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów finansowych ujmuje się w dacie zawarcia transakcji stanowiącej datę zobowiązania się Grupy do nabycia lub sprzedaży danego składnika aktywów finansowych.

Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży aktywów finansowych stanowią transakcje, których warunki umowy wymagają dostarczenia składnika aktywów w okresie wynikającym z obowiązujących regulacji lub konwencji przyjętych na danym rynku.

Standaryzowane transakcje kupna lub sprzedaży dotyczą w szczególności transakcji walutowych FX spot, depozytowo – lokacyjnych transakcji oraz transakcji kupna i sprzedaży papierów wartościowych, gdzie zwyczajowo pomiędzy dniem zawarcia transakcji, a dniem jej rozliczenia upływają dwa dni robocze.

Grupa wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu w momencie, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych lub w momencie gdy Grupa przenosi umowne prawa do otrzymania przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych w transakcji, w której Grupa przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane ze składnikiem aktywów finansowych.

Klasyfikacja i wycena

Instrumenty finansowe wycenia się początkowo w wartości godziwej, skorygowanej (w przypadku składnika aktywów lub zobowiązania finansowego nie klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy) o istotne koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego.

W terminie późniejszym aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz dostępne do sprzedaży są wyceniane do wartości godziwej z wyjątkiem takich kapitałowych aktywów dostępnych do sprzedaży, które nie są notowane na aktywnym rynku i których wartość godziwa nie może być ustalona w sposób wiarygodny.

Dyskonto, premia, wszelkie opłaty i prowizje wchodzące w skład wewnętrznej stopy zwrotu instrumentu wraz z inkrementalnymi kosztami transakcji są rozpoznawane w wartości początkowej instrumentu finansowego i amortyzowane przez ekonomiczny okres życia instrumentu.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku, inne niż:

- a) aktywa finansowe, które Grupa zamierza sprzedać natychmiast lub w bliskim terminie, i te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat;
- b) aktywa finansowe wyznaczone przez Grupę przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży.

Pożyczki i należności w momencie początkowego ujęcia wycenia się w wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych.

Po początkowym ujęciu pożyczki i należności wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Do kategorii pożyczek i należności Grupa klasyfikuje należności od banków i należności od klientów.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności stanowią aktywa finansowe z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie zapadalności, które nie są instrumentami pochodnymi, wobec których jednostka ma stanowczy zamiar i możliwość utrzymania ich do terminu zapadalności.

Inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności wyceniane są w momencie początkowego ujęcia w wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych.

Po początkowym ujęciu, inwestycje utrzymywane do terminu zapadalności, wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, z uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Grupa nie klasyfikuje aktywów finansowych jako utrzymywane do terminu zapadalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat stanowią aktywa:

- a) zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako przeznaczone do obrotu jeśli zostały nabyte głównie w celu sprzedaży w bliskim terminie;
- b) będące częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i w celu generowania zysków w krótkim okresie;
- c) będące instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające); lub
- d) wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Do tej kategorii aktywów finansowych Grupa zalicza aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w szczególności:

- a) papiery wartościowe przeznaczone do obrotu;
- b) instrumenty pochodne (za wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające).

Grupa nie wyznaczyła przy początkowym ujęciu aktywów jako wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży stanowią aktywa niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako dostępne do sprzedaży lub aktywa niebędące:

- a) pożyczkami i należnościami;
- b) inwestycjami utrzymywanymi do terminu zapadalności;
- c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z wyceny składnika aktywów finansowych zaliczonych do kategorii dostępnych do sprzedaży ujmują się bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny, poprzez zestawienie zmian w kapitale własnym, za wyjątkiem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych dotyczących pieniężnych aktywów finansowych, do momentu wyłączenia składnika aktywów finansowych z bilansu, kiedy skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w kapitale własnym ujmują się w rachunku zysków i strat.

Przychody odsetkowe od aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży wyliczane są przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i ujmowane w rachunku zysków i strat.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat stanowią zobowiązania:

- a) zakwalifikowane przy początkowym ujęciu jako przeznaczone do obrotu jeśli zostały zaciągnięte głównie w celu odkupienia w bliskim terminie;
- b) będące częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie i w celu generowania zysków w krótkim okresie; lub
- c) będące instrumentami pochodnymi (z wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające).

Do tej kategorii zobowiązań finansowych Grupa zalicza zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w szczególności:

- a) instrumenty pochodne (za wyjątkiem instrumentów pochodnych stanowiących efektywne instrumenty zabezpieczające);
- b) zobowiązania z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe stanowią zobowiązania nie przeznaczone do obrotu i nie wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są w momencie początkowego ujęcia w wartości godziwej z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych.

Po początkowym ujęciu pozostałe zobowiązania finansowe wykazywane są w kwotach wymagających zapłaty według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej.

Do kategorii pozostałych zobowiązań finansowych Grupa klasyfikuje w szczególności:

- a) zobowiązania wobec banków;
- b) zobowiązania wobec klientów.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwa bilansowych i pozabilansowych instrumentów finansowych jest to cena, za którą można sprzedać pozycję aktywów lub zaspokoić zobowiązania na zasadzie transakcji pomiędzy świadomymi i dobrze poinformowanymi stronami na warunkach rynkowych.

Wartość godziwa instrumentów finansowych jest określona w oparciu o ceny kwotowane na aktywnych rynkach. W przypadku, gdy ceny kwotowane na aktywnych rynkach nie są dostępne, stosowane są techniki wyceny. Techniki wyceny w maksymalnym stopniu wykorzystują dane rynkowe, ale wpływ na nie mają przyjęte założenia, w tym stopy dyskontowe i szacowane przyszłe przepływy pieniężne.

Techniki wyceny obejmują:

- ceny rynkowe porównywalnych inwestycji,
- zdyskontowane przepływy pieniężne,
- modele wyceny opcji,
- metody wyceny złożonych instrumentów finansowych.

Główne metody i założenia stosowane do ustalenia wartości godziwej instrumentów finansowych:

- wartości godziwe papierów wartościowych ustalane są z zastosowaniem cen rynkowych na aktywnych rynkach. Jeżeli ceny kwotowane nie są dostępne z aktywnego rynku, wartość godziwa jest ustalana z zastosowaniem modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Współczynniki dyskonta oparte są o krzywe rynkowych stóp procentowych,
- wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych uzyskuje się z aktywnych rynków lub ustala stosując odpowiednio modele zdyskontowanych przepływów pieniężnych i modele wyceny opcji,
- wartości godziwe kredytów ustalane są z zastosowaniem modeli zdyskontowanych przepływów pieniężnych oparte o bieżące stopy procentowe dla podobnego rodzaju kredytów. Dla kredytów o zmiennym oprocentowaniu, o częstym przeszacowaniu wartości godziwe są określane w przybliżeniu poprzez wartość bilansową,
- wartości bilansowe są przyjmowane jako przybliżone wartości godziwe dla innych aktywów i zobowiązań finansowych, takich jak krótkoterminowe zobowiązania i należności.

Kompensowanie instrumentów finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe są kompensowane, a kwota netto wykazywana jest w bilansie, kiedy istnieje prawnie egzekwowalny tytuł prawny do kompensowania ujmowanych kwot i istnieje zamiar rozliczenia na podstawie netto, lub jednoczesnej realizacji aktywów i spłaty zobowiązań.

Grupa nie dokonywała kompensowania, o którym mowa powyżej.

Umowy sprzedaży i odkupu oraz pożyczek papierów wartościowych

Papiery wartościowe, będące przedmiotem umowy odkupu ('repo', 'sell buy back') nie są wyłączone z bilansu. Zobowiązanie wynikające z obowiązku odkupienia składnika aktywów ujmowane jest w zobowiązaniach wobec banków lub zobowiązaniach wobec klientów w zależności od rodzaju kontrahenta. Papiery wartościowe zakupione na podstawie umów odsprzedaży ('reverse repo', 'buy sell back') nie są ujmowane w bilansie. Prawo do otrzymania środków od kontrahenta wykazywane jest w należnościach od banków lub należnościach od klientów, w zależności od rodzaju kontrahenta. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży i ceną odkupu traktowana jest jako odsetki i naliczana w okresie trwania umowy z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Jeżeli papiery wartościowe pozyskane w wyniku umowy odsprzedaży ('reverse repo', 'buy sell back') zostaną sprzedane osobom trzecim Grupa ujmuje wpływy ze sprzedaży i zobowiązanie z tytułu zwrotu zabezpieczenia (zobowiązanie z tytułu krótkiej sprzedaży papierów wartościowych). Obowiązek zwrotu zabezpieczenia jest wyceniany według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i klasyfikowany jako zobowiązanie przeznaczone do obrotu.

Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne stanowią instrumenty finansowe, których wartość zmienia się wraz ze zmianą określonej stopy procentowej, ceny instrumentu finansowego, kursu walutowego, indeksu ceny lub stóp czy też innej zmiennej, które nie wymagają początkowej inwestycji netto i rynkowej, których rozliczenie nastąpi

w przyszłości, oraz niewymagające inwestycji początkowej netto, bądź wymagające inwestycji początkowej netto w kwocie niższej niż inwestycja w inne rodzaje kontraktów, a umożliwiające stworzenie analogicznej ekspozycji na ryzyko.

Instrumenty pochodne w Grupie obejmują następujące rodzaje transakcji:

a) Kontrakty IRS

Kontrakty IRS polegają na wymianie płatności odsetkowych opartych na zmiennej rynkowej stopie procentowej w zamian za odsetki naliczone według stałej stopy procentowej uzgodnionej w kontrakcie. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych oraz osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty IRS wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o czynniki dyskontowe oszacowane na podstawie rynkowej krzywej dochodowości z dnia wyceny. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

b) Kontrakty FX forward

Kontrakty FX forward polegają na terminowym kupnie (sprzedaży) waluty po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym oraz utrzymywanie płynności, a także osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty FX forward wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wartość godziwa ustalana jest poprzez porównanie bieżących przepływów pieniężnych przeliczonych na równowartość w PLN. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

c) Kontrakty FX swap

Kontrakty FX swap polegają na równoczesnym natychmiastowym kupnie (sprzedaży) waluty oraz jej terminowej odsprzedaży (odkupie) po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji. Transakcje mogą być zawierane jako połączenie transakcji z datą waluty równą dacie transakcji i z jednoczesną transakcją odwrotną na datę waluty następnego dnia. Celem ich zawarcia jest regulowanie płynności oraz zabezpieczanie przed ryzykiem kursowym portfela kredytów walutowych Grupy, a także osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty FX swap wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Wartość godziwa ustalana jest poprzez porównanie bieżących przepływów pieniężnych przeliczonych na równowartość w PLN. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

d) Opcje na stopę procentową

Opcje na stopę procentową polegają na nabyciu (sprzedaży) prawa do otrzymania kwoty rozliczenia w zamian za zapłaconą (otrzymaną) premię. W zależności od rodzaju opcji (cap/floor) kontrahent otrzymuje w określonym dniu rozliczenia kwotę rozliczenia wynikającą z różnicy pomiędzy ustaloną stopą transakcji i stopą referencyjną. Celem zawarcia kontraktu jest zabezpieczanie przed ryzykiem stopy procentowej, a także osiąganie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Opcje na stopę procentową wyceniane są do wartości godziwej w oparciu o zmodyfikowany model Blacka-Scholesa. Parametr zmienności, który wymagany jest przy stosowaniu tego modelu przyjmowany jest w postaci tzw. implikowanego parametru zmienności, co zapewnia zgodność uzyskanej ceny z aktualną ceną rynkową. Wyniki z wyceny ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

e) Opcje FX

Opcje FX polegają na nabyciu prawa do realizacji lub na zobowiązaniu się Grupy do realizacji kupna (sprzedaży) waluty po kursie terminowym ustalonym w dniu zawarcia transakcji w zamian za zapłaconą (otrzymaną) premię.

Opcje FX wyceniane są do wartości godziwej w oparciu o model Garmana-Kohlhagena. Parametr zmienności, który wymagany jest przy stosowaniu tego modelu przyjmowany jest w postaci tzw. implikowanego parametru zmienności, co zapewnia zgodność uzyskanej ceny z aktualną ceną rynkową. Wyniki z wyceny ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

f) Kontrakty FRA

Kontrakty FRA polegają na uzgodnieniu między stronami transakcji (w dniu zawarcia transakcji) stałej stopy procentowej od określonej wartości depozytu. W dniu rozliczenia transakcji kupujący FRA zobowiązuje się do zapłacenia sprzedającemu, kwoty rozliczeniowej w przypadku, gdy stopa referencyjna w dniu realizacji będzie niższa niż uzgodniona stopa transakcji. Sprzedający instrument zobowiązuje się do zapłacenia kupującemu w dniu rozliczenia transakcji kwoty rozliczeniowej w przypadku, gdy stopa referencyjna będzie wyższa niż uzgodniona stopa transakcji. Kontrakty FRA wyceniane są do wartości godziwej poprzez model zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o rynkową krzywą dochodowości. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

g) Kontrakty CIRS

Kontrakty CIRS polegają na wymianie płatności odsetkowych opartych na zmiennej rynkowej stopie procentowej w jednej walucie w zamian za odsetki naliczone według stałej stopy procentowej w innej walucie uzgodnionej w kontrakcie, przy czym wymiana kapitałów dokonywana jest po z góry określonych kursach na początku i na końcu okresu, lub tylko na końcu okresu, na jaki zawarto transakcję lub wymiana kapitałów nie jest dokonywana. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych oraz osiągnięcie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty CIRS wyceniane są do wartości godziwej poprzez model zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o rynkową krzywą dochodowości. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

h) Kontrakty OIS

Kontrakty OIS polegają na wymianie płatności odsetkowych bazujących na stałej kontraktowej stopie procentowej w zamian za płatności odsetkowe oparte na zmiennej stopie procentowej. Zmienna stopa procentowa ustalana jest na zasadzie stopy złożonej z indeksów WIBOR Overnight lub w oparciu o stawki POLONIA ustalone każdego dnia roboczego w trakcie trwania okresu odsetkowego. Kontrakty tego rodzaju zawierane są na okres do 1 roku. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem stóp procentowych, a także osiągnięcie zysków z krótkoterminowych zmian cen.

Kontrakty OIS wyceniane są do wartości godziwej z wykorzystaniem modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych w oparciu o czynniki dyskontowe oszacowane na podstawie rynkowej krzywej dochodowości z dnia wyceny. Wyniki wyceny odnoszone są do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

i) Kontrakty futures

Kontrakty futures polegają na zakupie (sprzedaży) walut obcych po kursie ustalonym w momencie zawierania transakcji na Warszawskiej Giełdzie Towarowej S.A. Kontrakty są wystandaryzowane co do kwot i terminów zapadalności. Celem ich zawarcia jest zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym.

Kontrakty futures wyceniane są do kursu rynkowego podawanego przez Warszawską Giełdę Towarową S.A. Jednocześnie dochodzi do codziennych przepływów z tytułu wyceny kontraktów (tzw. marking to market). Codzienna wycena zaliczana jest do wyniku na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu.

Instrumenty pochodne stanowiące instrumenty zabezpieczające

Instrument pochodny, w dniu rozpoznania, może zostać desygnowany jako zabezpieczenie wartości godziwej rozpoznanego składnika aktywów lub zobowiązań (zabezpieczenie wartości godziwej) jako zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkę działającą za granicą, lub jako zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych dotyczących rozpoznanego w bilansie składnika aktywów lub zobowiązań czy też przewidywanej transakcji (zabezpieczenie przepływów pieniężnych).

Grupa stosuje rachunkowość zabezpieczeń ryzyka stopy procentowej. Celem zabezpieczenia wartości godziwej jest ograniczenie zagrożenia wpływu na wynik finansowy zmian wartości godziwej wynikających z określonego ryzyka związanego z posiadanymi aktywami i zobowiązaniami finansowymi lub określoną ich częścią.

Zmiany wartości godziwej zabezpieczonego składnika aktywów lub zobowiązań związanego z zabezpieczonym ryzykiem, oraz zmiany w wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego w ramach zabezpieczenia wartości godziwej ujmowane są w rachunku zysków i strat. Jeśli zabezpieczenie nie spełnia kryteriów kwalifikujących do rachunkowości zabezpieczeń bądź zostaje w jakikolwiek inny sposób zaniechane, korekta wartości bilansowej zabezpieczonego oprocentowanego instrumentu finansowego wynikająca z rachunkowości zabezpieczeń amortyzowana jest z wykorzystaniem nowej efektywnej stopy procentowej wyliczonej w dniu zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń.

Wbudowane instrumenty pochodne

Aktywa lub zobowiązania finansowe mogą obejmować wbudowane instrumenty pochodne. Jeżeli umowa zasadnicza takiego instrumentu nie jest wyceniana w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, a cechy ekonomiczne i ryzyko instrumentu wbudowanego nie są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem umowy zasadniczej, instrument wbudowany wyodrębnia się i prezentuje osobno, wyceniając go do wartości godziwej. Zmiany wartości godziwej wyodrębnionego instrumentu pochodnego ujmowane są w rachunku zysków i strat. Umowy zasadnicze wyceniane są zgodnie z zasadami obowiązującymi dla kategorii aktywów lub zobowiązań finansowych, do których należą.

Wyodrębnione wbudowane instrumenty pochodne są prezentowane w zależności od klasyfikacji jako instrumenty zabezpieczające lub przeznaczone do obrotu.

Utrata wartości aktywów

Aktywa finansowe

Składnik aktywów finansowych (lub grupa aktywów) traci wartość, jeżeli występują obiektywne przesłanki utraty wartości, tj. po pierwotnym rozpoznaniu składnika aktywów nastąpiło jedno lub więcej zdarzeń, które mają wpływ na przyszłe przepływy pieniężne danego instrumentu finansowego (lub grupy instrumentów finansowych), jeżeli te przepływy mogą zostać wiarygodnie oszacowane.

Grupa na każdy dzień bilansowy ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych (lub grupy aktywów finansowych).

W przypadku stwierdzenia obiektywnych przesłanek utraty wartości w stosunku do pożyczek i należności Grupa szacuje kwotę odpisu aktualizującego jako różnicę pomiędzy wartością księgową a wartością bieżącą oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych (zdyskontowanych pierwotną efektywną stopą procentową instrumentu) ujmując ją w rachunku zysków i strat i pomniejszając pożyczki i należności z wykorzystaniem rachunku rezerw.

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości wyznaczone są metodą indywidualną dla należności od podmiotów gospodarczych, których zaangażowanie przekracza łącznie (jeden klient) równowartość 50 tys. EUR (indywidualna analiza przyszłych przepływów pieniężnych). Dla pozostałych należności (klienci indywidualni oraz podmioty gospodarcze o zaangażowaniu nie przekraczającym progu 50 tys. EUR) odpisy wyznaczone są poprzez zastosowanie określonych modelowo parametrów odzyskiwalności z tytułu spłat dobrowolnych oraz realizacji zabezpieczeń (analiza portfelowa przyszłych przepływów pieniężnych).

W przypadku, gdy w stosunku do pożyczek i należności istnieje obiektywna przesłanka, że część portfela kredytowego dotknięta jest utratą wartości mimo braku obiektywnych przesłanek na utratę wartości poszczególnych pożyczek i należności, Grupa tworzy odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR). Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty szacowany jest w oparciu o historyczne wzory strat charakteryzujące daną część portfela, z uwzględnieniem bieżącej sytuacji gospodarczej, w jakiej działają kredytobiorcy.

W przypadku pożyczek i należności uznanych za nieściągalne i w przypadku wyczerpania możliwości prawnych i proceduralnych dochodzenia ich spłaty, Grupa spisuje takie pożyczki i należności w ciężar związanego z nimi odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Kwoty później odzyskane uwzględniane są w pozycji Odpisy netto z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat.

W przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, dla których występują obiektywne przesłanki utraty wartości, skumulowane straty ujęte dotychczas bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny ujmuje się w rachunku zysków i strat. Kwota skumulowanych strat, która zostaje wyksięgowana z kapitału z aktualizacji wyceny i ujęta w rachunku zysków i strat stanowi różnicę pomiędzy ceną nabycia (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i bieżącą wartością godziwą.

Aktywa niefinansowe

Składnik aktywów niefinansowych traci wartość w przypadku, gdy jego wartość księgowa jest wyższa od wartości odzyskiwalnej.

Grupa na każdy dzień bilansowy ocenia, czy istnieją przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości składnika aktywów niefinansowych, a w przypadku stwierdzenia istnienia tych przesłanek dokonuje oszacowania jego wartości odzyskiwalnej.

Wartość odzyskiwalna stanowi wyższą spośród:

- wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży, oraz
- wartości użytkowej.

Wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży jest to kwota możliwa do uzyskania ze sprzedaży składnika aktywów na warunkach rynkowych pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi stronami transakcji, po potrąceniu bezpośrednich krańcowych kosztów zbycia tego składnika.

Wartość użytkowa jest bieżącą, szacunkową wartością przyszłych przepływów pieniężnych, oczekiwaną z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów oraz z jego zbycia na zakończenie okresu użytkowania.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują gotówkę w kasie, łatwo dostępne salda w banku centralnym i innych bankach oraz pozostałe aktywa finansowe o pierwotnym terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące od daty nabycia.

Należności od banków i należności od klientów

Należności od banków i klientów obejmują kredyty udzielone przez Grupę poprzez przekazanie środków bezpośrednio kredytobiorcy i kredyty nabyte od stron trzecich, które są wykazywane według zamortyzowanego kosztu.

Jako kredyty wykazywane są także dłużne papiery wartościowe, które nie są notowane na aktywnym rynku.

Poniesione i uzyskane opłaty i prowizje za udzielenie kredytu są odroczone w czasie i amortyzowane w całym okresie kredytowania jako korekta efektywnej stopy procentowej kredytu.

Zasady dotyczące szacowania utraty wartości zostały przedstawione powyżej.

Rzeczowy majątek trwały

Rzeczowy majątek trwały stanowią aktywa o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż jeden rok, kompletne, użytkowane przez Grupę w celu świadczenia usług.

Majątek trwały wykazywany jest według ceny nabycia pomniejszonej o skumulowaną amortyzację oraz o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość końcowa oraz okres użytkowania majątku trwałego są przedmiotem corocznych przeglądów.

Straty z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Cena nabycia stanowi wartość wypłaconych środków pieniężnych bądź ich ekwiwalentów, lub wartość godziwą innych dóbr przekazanych w celu nabycia składnika aktywów w momencie jego pozyskania.

Amortyzację wylicza się metodą liniową, polegającą na rozłożeniu wartości podlegającej amortyzacji na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów.

Koszty napraw i utrzymania składnika rzeczowego majątku trwałego uwzględniane są w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia.

Wydatki, które zwiększają lub poszerzają korzyści z rzeczowego majątku trwałego poza ich pierwotny zakres użytkowania, są kapitalizowane i następnie amortyzowane.

Środki trwałe o niskiej jednostkowej wartości (przedmioty niskocenne) są jednorazowo odpisywane w koszty w miesiącu przekazania do użytkowania. W przypadku dokonania zakupu przedmiotów niskocennych o istotnej wartości, Bank dokonuje ich kapitalizacji.

Oprogramowanie komputerowe, stanowiące integralną część powiązanego z nim sprzętu (oprogramowanie operacyjne) traktowane jest jako rzeczowy majątek trwały.

Okresy użytkowania środków trwałych są następujące:

I.p.	Wyszczególnienie	Okres użytkowania
1.	Inwestycje w obcych środkach trwałych	10 lat
2.	Okablowanie strukturalne	10 lat
3.	Sprzęt IT	3 – 10 lat
4.	Urządzenia telefoniczne	6 lat
5.	Pojazdy	3-4 lat
6.	Meble	10 lat
7.	Sprzęt kasowo skarbcowy	5 lat
8.	Kasy i szafy pancerne oraz sejfy	10 lat
9.	Pozostały sprzęt i wyposażenie	5 lat
10.	Oprogramowanie operacyjne	5 lat

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży to takie aktywa lub grupa aktywów, dla których Grupa odzyska wartość bilansową w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze użytkowanie. Aktywa te są wykazywane w wartości niższej spośród:

- wartości księgowej na moment przeniesienia do tej kategorii, lub
- wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży nie są amortyzowane.

Wyniki z operacji, które są zaklasyfikowane jako działalność zaniechana są wykazywane oddzielenie w rachunku zysków i strat.

Grupa nie posiada aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne stanowią możliwy do zidentyfikowania składnik aktywów, nie posiadający postaci fizycznej, ujmowany według ceny nabycia. Wartości niematerialne są rozpoznawane w bilansie, jeśli w przyszłości generować będą korzyści finansowe i istnieje możliwość wiarygodnej wyceny wartości takich aktywów. Grupa dokonuje regularnej oceny wartości niematerialnych pod kątem możliwej utraty wartości.

Wartości niematerialne obejmują wartości o określonym okresie użytkowania, jak znaki towarowe i licencje. Są one liniowo amortyzowane w całym okresie ich użytkowania.

Grupa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Wartości niematerialne wykazywane są w bilansie według ceny nabycia pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość końcowa oraz okres użytkowania wartości niematerialnych są przedmiotem corocznych przeglądów.

Straty z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat.

Okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony dla:

- oprogramowanie systemowe (tj. inne niż operacyjne) - 3 lata

Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania z tytułu depozytów klientów są równe kwocie należnej w dniu bilansowym. Zobowiązania wobec klientów wyceniane są według zamortyzowanego kosztu.

Świadczenia pracownicze

Długoterminowe zobowiązania pracownicze

Grupa dokonuje wyceny rezerw na zobowiązania związane z odprawami emerytalnymi, rentowymi i pośmiertnymi należnymi uprawnionym pracownikom na podstawie przepisów Kodeksu Pracy oraz na zobowiązania z tytułu zwyczajowych nagród jubileuszowych. Kwoty rezerw szacowane są w oparciu o wyliczenia aktuarialne.

Wartość rezerw oraz kosztów z tytułu zobowiązań do świadczeń pracowniczych jest szacowana z zastosowaniem metody aktuarialnej wyceny prognozowanych uprawnień jednostkowych. W ramach tej metody każdy okres aktywności zawodowej jest postrzegany jako dający początek dodatkowej jednostce uprawnienia do świadczeń, a uprawnienia każdego pracownika są wyceniane oddzielnie w celu utworzenia końcowego zobowiązania. Zgodnie z tą metodą, koszt wypłaty tych świadczeń jest uwzględniony w rachunku zysków i strat przez cały okres zatrudnienia, aby rozłożyć koszty świadczeń pracowniczych na cały okres aktywności zawodowej pracowników. Wartość zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych, pośmiertnych i nagród jubileuszowych jest wyliczana według bieżącej wartości szacunkowych przyszłych wpływów środków pieniężnych z wykorzystaniem stóp procentowych określonych poprzez odniesienie do warunków rynkowych.

Krótkoterminowe zobowiązania pracownicze

Uprawnienia pracownicze do urlopu wypoczynkowego oraz urlopu dodatkowego są ujmowane, gdy staną się należne pracownikom. Tworzona jest rezerwa na szacunkowe zobowiązanie z tytułu urlopu wypoczynkowego oraz urlopu dodatkowego do dnia bilansowego.

Rezerwy

Rezerwy stanowią zobowiązania, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Grupa ujmuje rezerwy w bilansie, gdy:

- a) zaistnieje obecny obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany wynikający ze zdarzeń przeszłych;
- b) prawdopodobne jest, że w celu wypełnienia obowiązku nastąpi wypływ środków pieniężnych;
- c) można dokonać wiarygodnego szacunku wysokości przyszłego zobowiązania.

W przypadku, gdy wpływ zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny szacując kwotę rezerwy Grupa dyskontuje kwotę oszacowanego przyszłego zobowiązania.

Zobowiązania warunkowe – zobowiązania pozabilansowe

Zobowiązania warunkowe są:

- a) możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy; lub
- b) obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w bilansie ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można wiarygodnie oszacować.

Jako zobowiązania warunkowe Grupa prezentuje zobowiązania pozabilansowe, które nie spełniają kryteriów ujęcia w bilansie jako aktywa lub zobowiązania, w szczególności:

- zobowiązania udzielone z tytułu przyznanych przez Grupę linii kredytowych – w kwocie niewykorzystanej przez klientów;
- zobowiązania udzielone z tytułu gwarancji wystawionych przez Grupę na rzecz klienta – w wysokości wynikającej z umów;
- zobowiązania z tytułu akredytyw eksportowych i importowych;
- zobowiązania z tytułu zawartych umów ramowych o charakterze finansowym i gwarancyjnym – w kwocie niewykorzystanej przez klienta;
- zobowiązania z tytułu otrzymanych przez Grupę linii kredytowych – w kwocie dostępnej do wykorzystania przez Grupę;
- zobowiązania z tytułu otrzymanych na rzecz Grupy gwarancji – w wysokości wynikającej z umów.

Kapitał własny

Kapitał własny stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. statutem i właściwymi ustawami. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski z lat ubiegłych. Kapitały wykazywane są w wartości nominalnej.

Koszty emisji akcji

Koszty związane bezpośrednio z emisją nowych akcji, innych niż z tytułu połączenia jednostek gospodarczych, pomniejszają wartość kapitałów własnych w kwocie netto, tj. po potrąceniu podatku dochodowego.

Dywidendy z akcji zwykłych

Dywidendy z akcji zwykłych są ujęte w kapitałach własnych w okresie, w którym zostały zatwierdzone przez akcjonariuszy. Przychody z tytułu dywidendy ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie nabycia praw. Wypłacone dywidendy klasyfikowane są w rachunku przepływów środków pieniężnych jako przepływy z działalności finansowej. Dywidendy otrzymane klasyfikuje się w pozycji operacyjne przepływy pieniężne.

Inne składniki kapitału własnego

Pozostałe elementy, które ujmowane są w kapitałach własnych dotyczą:

- Wyceny rynkowej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję jest wyliczany poprzez podzielenie zysku netto przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

W przypadku rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję, średnia ważona liczba akcji zwykłych oraz zysk netto są korygowane w celu uwzględnienia wpływu wszystkich rozwodniających potencjalnych akcji zwykłych, takich jak dług zamienny i opcje na akcje przyznane pracownikom. Potencjalne lub warunkowe emisje akcji traktowane są jako rozwodniające, jeśli ich konwersja na akcje zmniejszyłaby zysk netto przypadający na jedną akcję.

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane w rachunku zysków i strat w przypadku wszystkich instrumentów finansowych na zasadzie memoriału z wykorzystaniem metody efektywnej stopy procentowej opartej na cenie nabycia z uwzględnieniem bezpośrednich kosztów transakcji.

W przypadku aktywów finansowych, dla których dokonano odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, przychody odsetkowe ujmowane są przy zastosowaniu stopy procentowej użytej do zdyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych dla celów oszacowania odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Prowizje oraz koszty transakcji

Prowizje związane z udzieleniem lub zmianą istotnych warunków kredytu stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej instrumentu finansowego. Tak ujmowane są prowizje przygotowawcze, za udzielenie kredytu oraz inne początkowe z tytułu takich czynności jak ocena kondycji finansowej kredytobiorcy, ocena i ewidencja zabezpieczeń. Prowizje tego rodzaju są odraczane i jako korekta efektywnej stopy procentowej prezentowane są w przychodach z tytułu odsetek.

Prowizje nie stanowiące integralnej części efektywnej stopy instrumentu finansowego są ujmowane w wyniku, w okresie świadczenia usług lub w momencie wykonania znaczącej czynności.

Prowizje dotyczące należności, w stosunku do których w praktyce nie można zastosować rachunku efektywnej stopy procentowej (należności o nieokreślonym terminie płatności poszczególnych rat i nieustalonych zmianach oprocentowania) rozkładane są w czasie metodą liniową i zaliczane do przychodów prowizyjnych.

Prowizje z tytułu organizacji konsorcjum kredytowego ujmowane są jako przychody po zakończeniu procesu związanego z organizacją konsorcjum.

Koszty transakcji są ujmowane w początkowej wycenie aktywów i zobowiązań finansowych innych niż wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat. Koszty transakcji to koszty bezpośrednio związane z nabyciem lub zbyciem składnika aktywów lub zobowiązań finansowych. Obejmują one prowizje wypłacone pośrednikom, agentom, doradcom, brokerom oraz koszty z tytułu usług dealerów narzucone przez agencje regulacyjne i giełdy papierów wartościowych, jak również podatki od czynności cywilnoprawnych. Koszty takie są odraczane i ujmowane jako korekta efektywnej stopy procentowej instrumentów finansowych.

Wynik na operacjach instrumentami finansowymi

Wynik na operacjach instrumentami finansowymi obejmuje:

- wynik na operacjach instrumentami finansowymi dostępnymi do sprzedaży, tj. zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży stanowiące różnicę pomiędzy przychodami otrzymanymi ze sprzedaży oraz zamortyzowanym kosztem sprzedanego aktywa pomniejszone o odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości ujęte uprzednio w rachunku zysków i strat;
- wynik na operacjach instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, tj. różnicę pomiędzy wartością bilansową na koniec bieżącego i poprzedniego okresu sprawozdawczego;

Bieżący i odroczony podatek dochodowy

Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat obejmuje podatek bieżący i podatek odroczony. Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe Grupy obliczone w oparciu o stosowne przepisy podatkowe.

Podatek odroczony jest ujęty z wykorzystaniem metody bilansowej, opartej o identyfikację różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniach finansowych. W celu określenia wartości aktywów i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego stosuje się stawki ustawowe podatku.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujęte są do wysokości, w jakiej będą mogły zostać wykorzystane do pomniejszenia przyszłego zobowiązania podatkowego.

Podatek odroczony i bieżący związany z wyceną do wartości godziwej aktywów dostępnych do sprzedaży ujmowaną bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny jest także ujmowany bezpośrednio w kapitale z aktualizacji wyceny i zostaje rozpoznany w rachunku zysków i strat równolegle z zyskiem lub stratą z takiej inwestycji.

Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Segmenty branżowe

Segment branżowy jest dającym się wyodrębnić obszarem jednostki gospodarczej, w ramach którego następuje dystrybucja towarów lub świadczenie usług, lub grupy powiązanych towarów lub usług, który podlega ryzyku i charakteryzuje się poziomem zwrotu z poniesionych nakładów inwestycyjnych różnym od tych, które są właściwe dla innych segmentów branżowych.

Z uwagi na fakt, iż ryzyko, na które narażony jest Grupa oraz wysokość osiągniętej stopy zwrotu uzależnione są w głównej mierze od zróżnicowania oferowanych produktów i usług, zgodnie z MSR 14 za podstawowy wzór sprawozdawczy stosowany do segmentów w Grupie przyjęty został segment branżowy.

W działalności Grupy wyodrębnia się następujące segmenty:

- Retail Banking (Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych)
- Private Banking (Pion Bankowości Prywatnej)
- Merchant Banking (Pion Rynki Finansowe oraz Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw)
- Asset & Liability Management (ALM) i jednostki wsparcia (to jednostki Centrali Banku, za wyjątkiem Pionu Rynków Finansowych, który znajduje się w linii Merchant Banking).

Segmenty geograficzne

Segment geograficzny jest dającym się wyodrębnić obszarem jednostki gospodarczej, w ramach którego następuje dystrybucja towarów lub świadczenie usług w określonym środowisku ekonomicznym, który podlega ryzyku i charakteryzuje się poziomem zwrotu z poniesionych nakładów inwestycyjnych, różnym od tych, które są właściwe dla innych obszarów działających w odmiennym środowisku ekonomicznym.

Grupa prowadzi działalność w Polsce jako jedynym segmencie geograficznym.

Kwartalna informacja finansowa - jednostkowe dane finansowe Fortis Bank Polska SA

Jednostkowe dane finansowe Fortis Bank Polska SA zostały sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości stosowanymi przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego, opisanymi w niniejszym rozdziale. Zasady rachunkowości przyjęte na potrzeby sporządzenia tej informacji są zgodne z zasadami rachunkowości przyjętymi w śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska SA.

7. Sprawozdawczość w ramach segmentów

Informacje dotyczące segmentów

Segment stanowi wyróżniający się element Grupy, obejmujący działalność w zakresie dostarczania produktów lub usług, które niosą ze sobą ryzyko i korzyści różniące się od ryzyka i korzyści pozostałych segmentów. Segmenty Grupy objęte sprawozdawczością są definiowane poprzez podejście zarządcze, i są to segmenty poddawane rewizjom Zarządu, mającym na celu strategiczne zarządzanie Grupą oraz podejmowanie decyzji biznesowych, a bazują na ryzyku i korzyściach dotyczących dostarczanych produktów i usług. Segmentacja podstawowa obejmuje podział według produktów i usług.

Segmentacja podstawowa

Główny profil działalności Grupy to usługi finansowe realizowane w ramach następujących segmentów:

- Retail Banking
- Private Banking
- Merchant Banking
- ALM i jednostki wsparcia

Zasady rachunkowości dla poszczególnych segmentów są takie same jak opisane w zasadach rachunkowości. W rachunku zysków i strat koszty są najpierw prezentowane jako koszty bezpośrednie we wszystkich liniach biznesowych (poza ALM) i jednostkach wsparcia. W procesie rebillingu odbywa się przepływ kosztów z tych jednostek do linii biznesowych oraz przepływ kosztów pomiędzy liniami biznesowymi i pomiędzy jednostkami wsparcia. Linia biznesowa ALM nie generuje kosztów bezpośrednich, jedynie przyjmuje koszty od jednostek wsparcia w procesie rebillingu. Jest to odrębny proces w raportowaniu, prezentowany w odrębnej pozycji sprawozdania (alokacja kosztów – rebilling). Skutkiem tego procesu jest zaabsorbowanie wszystkich kosztów jednostek wsparcia przez linie biznesowe. Wynik finansowy jednostek wsparcia po zakończeniu tego procesu równa się zero.

Podstawowym celem wyznaczania cen transferowych pomiędzy segmentami jest przeniesienie ryzyka stopy procentowej do linii Merchant Banking lub ALM, tak by dla pozostałych linii alokować stałe marże.

Ceny transferowe obliczane są dla standardowych okresów trwania produktów w oparciu o oficjalne indeksy WIBOR, WIBID, LIBOR i EURIBOR.

Segmenty działalności:

• Retail Banking

Retail Banking (Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw oraz Klientów Indywidualnych) specjalizuje się w obsłudze małych przedsiębiorstw i Klientów indywidualnych, świadcząc usługi finansowe dla Klientów detalicznych, przedstawicieli wolnych zawodów oraz małych przedsiębiorstw. Ponadto segment oferuje doradztwo w zakresie wszelkich form bieżącej obsługi bankowej, oszczędzania, inwestowania, kredytowania, jak również usługi bankowości detalicznej.

Consumer Finance (Pion Kredytów Konsumenckich) wydzielony w ramach linii biznesowej RB specjalizuje się w sprzedaży i obsłudze kart kredytowych oraz pożyczek gotówkowych dla Klientów indywidualnych.

• Private Banking

Private Banking (Pion Bankowości Prywatnej) świadczy zintegrowane usługi i rozwiązania w zakresie zarządzania aktywami dla zamożnych Klientów indywidualnych. Proponuje rozwiązania oferowane we wszystkich centrach bankowości prywatnej Fortis na świecie, m.in. w Szwajcarii, Luksemburgu, Monaco, Dubaju czy Singapurze. Pośredniczy w kontaktach z ekspertami Fortis Private Investments Polska S.A. czy Fortis Intertrust Polska.

Fortis Private Investments Polska S.A. jest licencjonowaną firmą maklerską świadczącą usługi zarządzania aktywami. Obecnie zarządza aktywami klientów indywidualnych i podmiotów prawnych.

Produkty oferowane przez Fortis Private Investments Polska S.A. obejmują kompleksowe rozwiązania w zakresie inwestycji. Aktywa klientów lokowane są w polskie i zagraniczne instrumenty finansowe. Dostępne dla klientów produkty dostosowane są do indywidualnych potrzeb klientów, ich preferencji, akceptowalnego ryzyka, oczekiwanej stopy zwrotu oraz horyzontu inwestycyjnego.

Od pierwszego stycznia 2008 roku dane FPIP są konsolidowane w ramach Grupy Fortis Bank Polska i prezentowane są w linii Private Banking.

- **Merchant Banking**

Global Markets (Pion Rynków Finansowych) oferuje szeroki zakres produktów dla Klientów korporacyjnych i instytucjonalnych oraz zajmuje się również relacjami z innymi bankami i zarządzaniem płynnością Grupy.

Commercial Banking (Pion Obsługi Średnich i Dużych Przedsiębiorstw) specjalizuje się w obsłudze średnich i dużych przedsiębiorstw o rocznych obrotach powyżej 25 mln PLN, koncentrując się na Klientach działających na skalę międzynarodową, oferując im rozwiązania finansowe w oparciu o standardowe produkty i usługi bankowe oraz specjalistyczne produkty finansowe.

- **ALM i jednostki wsparcia**

Segment ALM odgrywa ważną rolę w zarządzaniu składnikami bilansu oraz pozabilansu banku, zarządza ryzykiem oraz kapitałami, ustala ceny transferowe wewnętrzne i zewnętrzne. W segmencie ujęte zostały również koszty jednostek wsparcia, funkcje skarbowe oraz finansowe, oraz pozostała działalność niezwiązana z podstawową działalnością bankową.

Segment uzupełniający

Grupa prowadzi działalność w Polsce jako jedynym segmencie geograficznym, zatem wszystkie uzyskane przychody, poniesione koszty oraz aktywa dotyczą jednego segmentu geograficznego – Polski.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat według segmentów działalności

1.01.2008-30.09.2008 roku (narastająco) w tys. PLN	Retail Banking	Private Banking	Merchant Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Przychody z tytułu odsetek (zewnątrzne)	308 191	10 985	355 889	56 124	731 189
Koszty z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	-230 952	-8 595	-433 603	22 603	-650 547
Koszty z tytułu odsetek (zewnątrzne)	-105 700	-9 963	-325 585	-546	-441 794
Przychody z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	148 008	10 652	456 662	35 225	650 547
Wynik z tytułu odsetek	119 547	3 079	53 363	113 406	289 395
Pozostałe ceny transferowe (wewnętrzne)	1 659	-248	66 410	-67 821	-
Przychody z tytułu prowizji (zewnątrzne)	76 787	4 399	66 967	2 383	150 536
Koszty z tytułu prowizji (zewnątrzne)	-6 003	-819	-753	-1 326	-8 901
Wynik z tytułu prowizji	70 784	3 580	66 214	1 057	141 635
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (zewnątrzne)	49 998	434	49 598	-	100 030
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (zewnątrzne)	-	-	-	-3 233	-3 233
Wynik na transakcjach zabezpieczających (zewnątrzne)	-	-	-	175	175
Pozostałe przychody (zewnątrzne)	7 363	185	2 564	606	10 718
Razem przychody netto	249 351	7 030	238 149	44 190	538 720
Koszty osobowe (zewnątrzne)	-60 747	-4 383	-31 441	-50 803	-147 374
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych (zewnątrzne)	-	-184	-	-27 520	-27 704
Pozostałe koszty (zewnątrzne)	-18 113	-1 329	-4 758	-74 716	-98 916
Odpisy netto z tytułu utraty wartości (zewnątrzne)	-24 943	-14	-12 982	-75	-38 014
Alokacja kosztów (rebilling) (wewnętrzne)	-124 309	-4 365	-23 808	152 482	-
Zysk brutto	21 239	-3 245	165 160	43 558	226 712
Podatek dochodowy	-4 396	594	-31 457	-8 108	-43 367
Zysk netto	16 843	-2 651	133 703	35 450	183 345

1.01.2007-30.09.2007 roku (narastająco) w tys. PLN	Retail Banking	Private Banking	Merchant Banking	ALM i jednostki wsparcia	Ogółem
Przychody z tytułu odsetek (zewnątrzne)	187 756	1 895	204 562	21 207	415 420
Koszty z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	-124 768	-1 439	-273 025	-26 349	-425 581
Koszty z tytułu odsetek (zewnątrzne)	-60 309	-5 666	-142 475	-2 326	-210 776
Przychody z tytułu cen transferowych (wewnętrzne)	95 992	6 021	270 425	53 143	425 581
Wynik z tytułu odsetek	98 671	811	59 487	45 675	204 644
Pozostałe ceny transferowe (wewnętrzne)	-404	11	12 751	-12 358	-
Przychody z tytułu prowizji (zewnątrzne)	66 182	545	40 624	2 485	109 836
Koszty z tytułu prowizji (zewnątrzne)	-5 183	-52	-682	-1 640	-7 557
Wynik z tytułu prowizji	60 999	493	39 942	845	102 279
Dywidenda i inne przychody z tytułu inwestycji (zewnątrzne)	-	-	-	600	600
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu (zewnątrzne)	44 243	283	55 799	-	100 325
Wynik na operacjach aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży (zewnątrzne)	-	-	-111	356	245
Wynik na transakcjach zabezpieczających (zewnątrzne)	-	-	-	-20	-20
Pozostałe przychody (zewnątrzne)	6 035	7	1 892	4	7 938
Razem przychody netto	209 544	1 605	169 760	35 102	416 011
Koszty osobowe (zewnątrzne)	-47 522	-1 733	-31 206	-38 111	-118 572
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych (zewnątrzne)	-	-	-	-15 989	-15 989
Pozostałe koszty (zewnątrzne)	-20 944	-288	-4 731	-71 087	-97 050
Odpisy netto z tytułu utraty wartości (zewnątrzne)	-17 903	-67	-7 233	-6	-25 209
Alokacja kosztów (rebilling) (wewnętrzne)	-108 112	-2 491	-14 211	124 814	-
Zysk brutto	15 063	-2 974	112 379	34 723	159 191
Podatek dochodowy	-2 662	526	-18 636	-6 150	-26 922
Zysk netto	12 401	-2 448	93 743	28 573	132 269

Opis działalności segmentów

Retail Banking

Klienci

Retail Banking jest dynamicznie rozwijającą się linią biznesową. Wg stanu na koniec trzeciego kwartału 2008 roku liczba aktywnych Klientów tej linii wyniosła 51 946. Największy udział w liczbie Klientów linii Retail Banking mają Klienci Indywidualni (69%) oraz firmy (22%), pozostałe 9% to Klienci Rynku Masowego. Portfele Klientów tej linii (karty kredytowe, kredyty gotówkowe) nadal są utrzymywane, ale Grupa nie koncentruje się już na tym obszarze.

Kanały dystrybucji

Klienci linii Retail Banking mają do dyspozycji zarówno sieć oddziałów (35) jak i kanały alternatywne: system internetowy Pl@net, Multicash (rozwiązanie typu Home Banking) oraz Call Center. Linia rozwija wszystkie wymienione kanały dystrybucji. Statystyki Grupy wykazują, że kanały alternatywne cieszą się wśród Klientów dużym zainteresowaniem. Porównując dane za trzy kwartały 2008 rok i za trzy kwartały 2007 roku (narastająco) Grupa odnotowała:

- wzrost liczby Klientów korzystających z systemu bankowego Pl@net o 35%
- wzrost liczby przelewów z wykorzystaniem Pl@net o 56%

Produkty

Klienci linii Retail Banking korzystają z szerokiej gamy produktów kredytowych, depozytowych, inwestycyjnych oraz kartowych.

Wśród Klientów Indywidualnych dużą popularnością cieszą się:

- kredyty hipoteczne: saldo tych kredytów na koniec trzeciego kwartału 2008 roku wyniosło 3,5 mld PLN, co oznacza 40% wzrost w stosunku do stanu z końca trzeciego kwartału 2007 roku;
- karty kredytowe: liczba kart kredytowych dla Klientów Indywidualnych i Klientów rynku masowego na koniec trzeciego kwartału 2008 roku wyniosła 10 381, a saldo kredytów na tym produkcie wzrosło o 25% (średnia z trzech kwartałów 2008 roku w porównaniu do średniej z trzech kwartałów 2007 roku),
- produkty typu inwestycyjnego: np. polisa lokacyjna Czysty Zysk, która jest produktem, z gwarantowanym zyskiem i ochroną kapitału i która w ostatnim czasie zyskała zainteresowanie klientów, gdyż łączy w sobie najlepsze cechy lokat, czyli prostotę i bezpieczeństwo oraz korzyści płynące z ubezpieczenia. Jej saldo na koniec trzeciego kwartału 2008 roku wyniosło 0,6 mld PLN.

Wśród Klientów Firmowych dużą popularnością cieszą się:

- kredyty inwestycyjne: saldo tych kredytów na koniec trzeciego kwartału 2008 roku wyniosło 2,4 mld PLN i wzrosło o 45% w stosunku do końca trzeciego kwartału 2007 roku,
- instrumenty wymiany walutowej: liczba transakcji tabelowych i negocjowanych wzrosła w ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy 2008 roku o 23% w stosunku do pierwszych dziewięciu miesięcy 2007 roku, a średni miesięczny wolumen tych transakcji oscyluje około 1,3 mld PLN.

Wyniki

Rosnące zainteresowanie Klientów Bankowości Detalicznej produktami Grupy, znajduje odzwierciedlenie w rachunku zysków i strat Grupy, gdyż przychody netto tej linii wzrosły w trzecim kwartale 2008 roku w stosunku do trzeciego kwartału 2007 roku (narastająco) o 19%. Wzrost ten generowany był dzięki:

- wyższemu wynikowi na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu o 13% do czego przyczynił się wyższy wynik na transakcjach walutowych
- wyższemu wynikowi z tytułu odsetek o 21%
- wyższemu wynikowi z tytułu prowizji o 16%

Intensywny rozwój linii Retail Banking spowodował również wzrost kosztów. Koszty osobowe zwiększyły się o 28%. Wzrost ten w głównej mierze wynika jednak ze zwiększonego zatrudnienia (średnio w analizowanych okresach o 17%). Pozycja "alokacja kosztów - rebilling" stanowi wartość netto kosztów alokowanych do linii biznesowej i wytransferowanych z linii Retail Banking do innych jednostek. Koszty te wzrosły o 15% i wynikały ze wzrostu aktywności klientów oraz wzrostu sprzedanych produktów i usług. Jednostki wsparcia zaangażowane w proces obsługi tych produktów i usług wytransferowały do linii koszty proporcjonalnie do wzrastającej produkcji.

Private Banking

Klienci

Według stanu na koniec trzeciego kwartału 2008 roku, liczba aktywnych Klientów tej linii wyniosła 251. Średnio liczba klientów tej linii wzrosła o 117% (pierwsze dziewięć miesięcy 2008 roku w porównaniu do pierwszych dziewięciu miesięcy 2007 roku).

Kanały dystrybucji

Klienci linii Private Banking mają do dyspozycji zarówno sieć Centrów Biznesowych (8) będących częścią międzynarodowej sieci Fortis Banku, jak i kanały alternatywne: systemy Multicash, Pl@net oraz Call Center. Jak wskazują statystyki, kanały te są coraz chętniej przez nich wykorzystywane.

Porównując dane za trzeci kwartał 2008 roku i trzeci kwartał 2007 roku (narastająco) Grupa odnotowała:

- dziesięciokrotny wzrost liczby Klientów korzystających z systemu bankowego Pl@net
- wzrost liczby przelewów z wykorzystaniem Pl@net o 631%

Produkty

Klienci linii Private Banking korzystają z produktów kredytowych, depozytowych, inwestycyjnych oraz kartowych.

Wśród Klientów tej linii dużą popularnością cieszą się:

- produkty typu inwestycyjnego – na koniec trzeciego kwartału 2008 roku, klienci tej linii zgromadzili około 374 mln PLN środków (depozytów i produktów typu inwestycyjnego takich jak zagraniczne fundusze inwestycyjne L-FIX, L-Funds zarządzane przez Fortis Investments Management czy portfele inwestycyjne Fortis FIO zarządzane przez Fortis Private Investments Polska S.A.)
- limit w rachunku bieżącym: saldo tych kredytów na koniec trzeciego kwartału 2008 roku wyniosło 140 mln PLN.

Wyniki

W związku z konsolidacją sprawozdań finansowych od stycznia 2008 roku, w linii Private Banking oprócz danych finansowych tej linii, są także raportowane wyniki Fortis Private Investments Polska (FPIP), które stanowią 57% przychodów netto tej linii oraz 1% skonsolidowanych przychodów netto Fortis Bank Polska.

Stale rozwijająca się baza Klientów linii Private Banking i rosnące zainteresowanie ofertą Grupy, znajduje odzwierciedlenie w rachunku zysków i strat Grupy, gdyż przychody netto tej linii wzrosły w trzecim kwartale 2008 roku w stosunku do trzeciego kwartału 2007 roku o 338%. Wzrost ten generowany był dzięki:

- wyższemu wynikowi z tytułu odsetek o 280% (bez uwzględnienia FPIP: 178%)
- wyższemu wynikowi z tytułu prowizji o 626% (bez uwzględnienia FPIP: -3%)

Intensywny rozwój linii Private Banking spowodował również wzrost kosztów. Koszty osobowe wzrosły o 153% (bez uwzględnienia FPIP o 32%). Wynika to przede wszystkim ze zwiększonego zatrudnienia w samej linii Private Banking jak i FPIP (osoby zatrudnione w FPIP stanowią 53% osób zatrudnionych w tej linii) oraz dostosowania polityki płac do obecnej sytuacji na rynku pracy. Pozycja alokacja kosztów - rebilling stanowi wartość netto kosztów alokowanych do linii biznesowej i wytransferowanych z linii Private Banking do innych jednostek. Koszty te wzrosły o 75%. Czynnikiem wpływającym na wzrost transferowanych kosztów był wzrost aktywności Klientów, wzrost sprzedanych produktów i usług, a przede wszystkim zmiany organizacyjne. Jednostki wsparcia zaangażowane w proces obsługi tych produktów i usług wytransferowały do linii koszty proporcjonalnie do wzrastającej produkcji.

Merchant Banking

Klienci

Wg stanu na koniec trzeciego kwartału 2008 roku liczba aktywnych Klientów tej linii wyniosła 2 535. Średnio liczba klientów tej linii wzrosła o 21% (pierwsze dziewięć miesięcy 2008 roku w porównaniu do pierwszych dziewięciu miesięcy 2007 roku).

Kanały dystrybucji

Klienci linii Merchant Banking mają do dyspozycji zarówno sieć Centrów Biznesowych (8) będących częścią międzynarodowej sieci Fortis Banku, jak i kanały alternatywne: systemy Multicash, Pl@net oraz Call Center. Jak wskazują statystyki, kanały te są coraz chętniej przez nich wykorzystywane. Porównując dane za trzeci kwartał 2008 roku i trzeci kwartał 2007 roku Grupa odnotowała:

- wzrost liczby Klientów korzystających z systemu bankowego Pl@net o 307%,
- wzrost liczby przelewów z wykorzystaniem Pl@net o 840%,
- wzrost liczby klientów korzystających z systemu Multicash o 10%,
- wzrost liczby przelewów z wykorzystaniem Multicash o 9%.

Produkty

Klienci linii Merchant Banking korzystają z szerokiej gamy produktów kredytowych, depozytowych, finansowania międzynarodowych transakcji handlowych czy prowadzenia operacji na międzynarodowych rynkach finansowych. Wśród produktów oferowanych przez Grupę Klientom instytucjonalnym wyróżniają się:

- kredyty inwestycyjne (w tym kredyty na zakup / budowę nieruchomości na cele komercyjne): saldo tych kredytów przekroczyło na koniec trzeciego kwartału 2008 roku 2,9 mld PLN, co oznacza 24% wzrost w stosunku do końca trzeciego kwartału 2007 roku
- kredyty obrotowe: saldo tych kredytów wyniosło na koniec trzeciego kwartału 2008 roku 1,4 mld PLN, co oznacza 10% wzrost w stosunku do końca trzeciego kwartału 2007 roku
- kredyty w rachunku bieżącym: saldo tych kredytów wyniosło na koniec trzeciego kwartału 2008 roku 1,7 mld PLN, co oznacza 30% wzrost w stosunku do końca trzeciego kwartału 2007 roku
- depozyty: łączne saldo depozytów wyniosło 3,3 mld PLN na koniec trzeciego kwartału 2008 roku, co oznacza 36% wzrost w stosunku do końca trzeciego kwartału 2007 roku
- instrumenty wymiany walutowej: liczba transakcji negocjowanych i tabelowych w ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy 2008 roku wyniosła około 41 tys., a średni miesięczny wolumen tych transakcji oscyluje około 1,7 mld PLN

Zakres oferowanych produktów poszerza się. W 2007 roku Grupa wprowadziła do oferty: instrumenty pochodne na energię, inkaso gotówkowe. Następują również zmiany w strukturze organizacyjnej mającej na celu lepszą i bardziej precyzyjną obsługę Klientów instytucjonalnych – powołany został zespół Cash Management zajmujący się wyspecjalizowanymi produktami rozliczeniowymi typu: Notional Cash Pooling czy Cash Collection.

Wyniki

Stale rozwijająca się baza Klientów linii Merchant Banking i rosnące zainteresowanie ofertą Grupy znajduje odzwierciedlenie w rachunku zysków i strat Grupy, przychody netto tej linii wzrosły w trzecim kwartale 2008 roku w stosunku do trzeciego kwartału 2007 roku o 40%. Wzrost ten generowany był dzięki:

- wyższemu wynikowi z tytułu prowizji o 66%.

Intensywny rozwój linii Merchant Banking spowodował również wzrost kosztów.

Pozycja alokacja kosztów (rebilling) stanowi wartość netto kosztów alokowanych do linii biznesowej i wytransferowanych z linii Merchant Banking do innych jednostek. Koszty te wzrosły o 68%. Czynnikiem wpływającym na wzrost transferowanych kosztów był wzrost aktywności Klientów, wzrost sprzedanych produktów i usług, a przede wszystkim zmiany organizacyjne. Jednostki wsparcia zaangażowane w proces obsługi tych produktów i usług wytransferowały do linii koszty proporcjonalnie do wzrastającej produkcji.

Koszty osobowe pozostały na poziomie kosztów roku ubiegłego. Taka sytuacja wynika z faktu zmniejszenia zatrudnienia w tym segmencie, poprzez zmiany organizacyjne i przesunięcie części osób z jednostek stanowiących zaplecze dla operacji kredytowych do linii Retail Banking.

ALM i jednostki wsparcia

Wyniki

Segment ALM – z jednej strony przedstawia wyniki zarządzania ryzykiem stopy procentowej i płynności (wynik z tytułu tej działalności wzrósł o 26%), a z drugiej strony koszty jednostek wsparcia odzwierciedlające rozwój Grupy.

W 2007 roku Grupa wdrożyła nową metodologię alokacji kosztów, która jest kontynuowana w 2008 roku, zgodną z metodologią obowiązującą w Grupie Fortis. Metodologia ta wprowadza nową definicję kosztów bezpośrednich jednostki, tj. jako koszt bezpośredni danej jednostki, traktowany jest koszt będący w obszarze odpowiedzialności danej jednostki. Zgodnie z tą metodologią koszty amortyzacji, czynszu, szkoleń wykazywane są jako koszt bezpośredni odpowiednich jednostek wsparcia odpowiedzialnych za ten koszt. Ostatecznie są one alokowane do jednostek biznesowych, proporcjonalnie do wsparcia świadczonego danej linii biznesowej, zwiększając jej koszty alokacji.

8. Skonsolidowany zysk przypadający na jedną akcję

Nota 8. Skonsolidowany zysk przypadający na jedną akcję

	1.01.2008 – 30.09.2008	1.01.2007 – 30.09.2007
Ilość akcji na dzień 30 września	16 771 180	16 771 180
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	16 771 180	16 771 180
Zysk netto okresu w tys. PLN	183 345	132 269
Zysk na jedną akcję zwykłą w PLN	10,93	7,89
Średnia ważona rozwodniona liczba potencjalnych akcji zwykłych	16 771 180	16 771 180
Rozwodniony skonsolidowany zysk na jedną akcję zwykłą w PLN	10,93	7,89

Podstawowy skonsolidowany zysk na akcję wyliczany jest jako iloraz skonsolidowanego zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie okresu.

Rozwodniony skonsolidowany zysk na akcję wylicza się jako iloraz skonsolidowanego zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w celu uwzględnienia wpływu wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych.

Na dzień sprawozdawczy nie wystąpiły czynniki powodujące rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych.

9. Dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego rachunku zysków i strat

Nota 9.1. Przychody z tytułu odsetek

(w tys. PLN)	III kwartał 2008	III kwartały 2008 (narastająco)	III kwartał 2007	III kwartały 2007 (narastająco)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	11 816	51 311	9 486	20 777
Należności od banków	4 233	13 430	3 213	9 008
Inwestycje	20 856	49 078	4 198	16 810
Należności od klientów	224 436	612 750	144 115	364 137
Papiery wartościowe	2 662	4 620	1 914	4 688
Razem przychody z tytułu odsetek	264 003	731 189	162 926	415 420

Nota 9.2. Koszty z tytułu odsetek

(w tys. PLN)	III kwartał 2008	III kwartały 2008 (narastająco)	III kwartał 2007	III kwartały 2007 (narastająco)
Zobowiązania wobec banków	-62 771	-183 150	-46 028	-107 355
Zobowiązania wobec klientów	-89 852	-243 094	-40 750	-100 376
Pożyczki podporządkowane	-4 663	-14 015	-	-
Instrumenty pochodne zabezpieczające	14	-545	-723	-2 326
Pozostałe	-471	-990	-385	-719
Razem koszty z tytułu odsetek	-157 743	-441 794	-87 886	-210 776

Nota 9.3. Przychody z tytułu prowizji

(w tys. PLN)	III kwartał 2008	III kwartały 2008 (narastająco)	III kwartał 2007	III kwartały 2007 (narastająco)
Usługi powiernicze i operacje papierami wartościowymi	575	1 906	791	2 164
Usługi z tytułu rozliczeń pieniężnych	13 975	41 319	13 152	38 885
Gwarancje i zobowiązania warunkowe	3 530	11 055	3 913	11 241
Prowizje związane z udzielaniem kredytów (rozliczane liniowo)	6 481	17 995	5 256	14 460
Prowizje związane z udzielaniem kredytów (rozliczane jednorazowo)	2 033	8 811	2 030	4 281
Prowizje związane z transakcjami kupna, sprzedaży instrumentów pochodnych	11 380	42 265	5 925	11 596
Przychody z tytułu pośrednictwa w pozyskiwaniu klientów	802	2 922	2 751	8 388
Przychody związane z kartami	2 890	8 761	2 979	8 575
Przychody z tytułu zarządzania aktywami	1 606	6 496	358	1 445
Pozostałe	2 964	9 006	2 307	8 801
Razem przychody z tytułu prowizji	46 236	150 536	39 462	109 836

Nota 9.4. Koszty z tytułu prowizji

(w tys. PLN)	III kwartał 2008	III kwartały 2008 (narastająco)	III kwartał 2007	III kwartały 2007 (narastająco)
Usługi powiernicze i operacje papierami wartościowymi	-218	-714	-200	-444
Koszty związane z kartami	-1 084	-3 249	-1 174	- 3 097
Koszty operacji gotówkowych	-757	-2 235	-1 061	-2 229
Rozliczenia	-254	-847	-354	-1 071
Pozostałe	-550	-1 856	-243	-716
Razem koszty z tytułu prowizji	-2 863	-8 901	-3 032	-7 557

Nota 9.5. Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu

(w tys. PLN)	III kwartał 2008	III kwartały 2008 (narastająco)	III kwartał 2007	III kwartały 2007 (narastająco)
Papiery wartościowe	-295	-1 553	271	- 1 127
Instrumenty pochodne	-272	987	2 443	6 921
Operacje wymiany walut	34 324	100 596	35 305	94 531
Razem wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	33 757	100 030	38 019	100 325

Nota 9.6. Odpisy netto z tytułu utraty wartości

(w tys. PLN)	III kwartał 2008	III kwartały 2008 (narastająco)	III kwartał 2007	III kwartały 2007 (narastająco)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto	425	-1 230	-37	-80
Należności od banków netto	1	-120	-10	-18
Należności od klientów netto	-13 629	-36 346	-11 038	-22 186
Zobowiązania pozabilansowe netto	-1 152	-194	-403	-1 585
Pozostałe aktywa netto	225	215	-153	216
Pozostałe rezerwy netto	29	-339	-1 171	-1 556
Razem odpisy netto z tytułu utraty wartości	-14 101	-38 014	-12 812	-25 209

10. Dodatkowe noty objaśniające do skonsolidowanego bilansu

Nota 10.1. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

(w tys. PLN)	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
Gotówka w kasie	194 616	543 343	164 039
Należności od Banku Centralnego	517 963	17 153	76 546
Krótkoterminowe należności od banków, w tym:	2 973 640	1 006 442	1 084 144
-rachunki nostro	1 825	97	22 541
-lokaty krótkoterminowe od banków	568 692	150 516	565 517
-należności z tytułu nierozliczonych transakcji typu fx spot i fx swap	2 403 123	855 829	496 086
Krótkoterminowe należności od klientów	63 221	23 841	59 271
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty brutto	3 749 440	1 590 779	1 384 000
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-1 545	-316	-246
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-1 545	-316	-246
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto	3 747 895	1 590 463	1 383 754

Należności

Nota 10.2.1. Należności od banków

(w tys. PLN)	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
Kredyty	75 000	74 999	25 000
Dłużne papiery wartościowe nie notowane na aktywnym rynku	149 916	150 639	152 012
Lokaty	-	-	75 550
Inne należności	10 462	2 964	4 319
Razem należności od banków brutto	235 378	228 602	256 881
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-197	-77	-75
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-197	-77	-75
Razem należności od banków netto	235 181	228 525	256 806

Nota 10.2.2. Należności od klientów

(w tys. PLN)	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
Kredyty dla jednostek budżetowych	437	454	704
Kredyty hipoteczne	3 511 857	2 660 307	2 493 863
Kredyty i pożyczki konsumpcyjne	529 699	489 765	355 431
Kredyty komercyjne	9 583 225	8 215 694	7 617 056
Inne należności	3 020	215	1 867
Razem należności od klientów brutto	13 628 238	11 366 435	10 468 921
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-230 100	-194 409	-182 338
- na poniesione, zidentyfikowane straty	-165 419	-145 351	-138 143
- na poniesione, lecz niezidentyfikowane straty (IBNR)	-64 681	-49 058	-44 195
Razem należności od klientów netto	13 398 138	11 172 026	10 286 583

Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Nota 10.3.1 Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu

(w tys. PLN)	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	132 923	48 241	182 903
- obligacje skarbowe	75 194	33 309	182 903
- bony skarbowe	57 729	14 932	-
Pochodne instrumenty finansowe	301 766	205 060	143 511
- kontrakty walutowe	260 933	160 130	67 640
- kontrakty na stopę procentową	40 833	44 930	75 871
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	434 689	253 301	326 414

Nota 10.3.2. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

(w tys. PLN)	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
Pochodne instrumenty finansowe	271 180	201 381	159 826
- kontrakty walutowe	237 679	157 620	62 782
- kontrakty na stopę procentową	33 501	43 761	97 044
Razem zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	271 180	201 381	159 826

Nota 10.4. Inwestycje dostępne do sprzedaży

(w tys. PLN)	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
Inwestycje dostępne do sprzedaży według wartości godziwej			
Obligacje skarbowe	652 844	464 186	305 447
Bony skarbowe	169 294	95 835	-
Obligacje NBP	24 979	24 979	24 979
Udziały i akcje	79	18 235	18 238
Razem inwestycje dostępne do sprzedaży	847 196	603 235	348 664

Zobowiązania

Nota 10.5.1. Zobowiązania wobec banków

(w tys. PLN)	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	-	-	-
Depozyty	2 054 264	1 373 528	1 438 877
- Bieżące	143 874	103 769	113 286
- Terminowe	1 559 030	953 700	1 074 943
- Zabezpieczenia pieniężne	351 360	316 059	250 648
Kredyty i pożyczki otrzymane	4 626 066	3 666 796	3 799 260
Sprzedaż papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	290 990	-	-
Pozostałe	2 400 817	855 221	495 843
Razem zobowiązania wobec banków	9 372 137	5 895 545	5 733 980

Nota 10.5.2. Zobowiązania wobec klientów

(w tys. PLN)	30 września 2008	31 grudnia 2007	30 września 2007
Depozyty bieżące	1 256 258	1 425 475	1 254 147
Depozyty terminowe	5 107 009	4 597 824	3 919 555
Kredyty i pożyczki otrzymane	681 660	-	-
Zabezpieczenia pieniężne	224 381	260 334	233 310
Pozostałe	63 384	23 795	59 309
Razem zobowiązania wobec klientów	7 332 692	6 307 428	5 466 321

11. Adekwatność kapitału i płynność finansowa

Adekwatność kapitału

Aktualna polityka Grupy dotycząca utrzymania funduszy własnych na adekwatnym poziomie odnosi się do kategorii adekwatności kapitałowej, współczynnika wypłacalności i struktury funduszy własnych opisanych w prawie bankowym oraz przepisach wykonawczych do tego aktu.

Podstawowym celem Grupy w omawianym zakresie, pozostaje utrzymanie funduszy własnych na poziomie gwarantującym współczynnik wypłacalności nie niższy niż 9,5%.

W razie pojawienia się ryzyka przekroczenia tego progu, to jest obniżenia współczynnika poniżej 9,5%, Grupa podejmuje działania zmierzające do podwyższenia funduszy własnych, a w ich ramach funduszy podstawowych, w szczególności kapitału zakładowego, zapasowego i rezerwowego.

Prowadzona konsekwentnie, przez ostatnie lata polityka budowy funduszy podstawowych dała Grupie fundament zapewniający dziś większą elastyczność w poszukiwaniu alternatywnych źródeł finansowania swojej działalności.

Adekwatność kapitału i płynność finansowa (w tys. PLN)	30.09.2008	31.12.2007	30.09.2007
Aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważne ryzykiem	12 976 571	11 726 693	11 262 325
Kapitał zakładowy	503 135	503 135	503 135
Kapitał zapasowy	308 656	308 656	308 814
Kapitały rezerwowe łącznie z niepodzielonym zyskiem z lat ubiegłych	344 983	183 710	183 710
Zobowiązania podporządkowane zaliczane do kapitałów*	340 830	358 200	-
Inne składniki funduszy własnych, uwzględniane w wyliczeniu współczynnika adekwatności kapitałowej	113 761	67 300	66 940
Fundusze własne brutto razem	1 611 365	1 421 001	1 062 599
Pomniejszenia			
Udziały kapitałowe w podmiotach finansowych	-	18 196	18 196
Wartości niematerialne netto	23 417	22 287	21 265
Pomniejszenia razem	23 417	40 483	39 461
Fundusze własne netto	1 587 948	1 380 518	1 023 138
Kapitał krótkoterminowy	34 117	14 286	11 099
w tym zysk bieżący na portfelu handlowym	34 117	14 286	11 099
Razem fundusze własne plus kapitał krótkoterminowy	1 622 065	1 394 804	1 034 237
Ryzyko kredytowe	1 069 158	946 714	905 440
Ryzyko rynkowe	3 085	5 707	6 645
Ryzyko operacyjne	66 947	-	-
Całkowity wymóg kapitałowy	1 139 190	952 421	912 085
Współczynnik adekwatności kapitałowej	11,39%	11,72%	9,07%

*21 listopada 2007 roku Fortis Bank Polska SA uzyskał zgodę Komisji Nadzoru Bankowego na zaliczenie pożyczki jako zobowiązania podporządkowanego do funduszy własnych (uzupełniających) zgodnie z art. 127 Prawa Bankowego w celu uwzględnienia przy wyliczeniu adekwatności kapitałowej.

Na 30 września 2008 roku współczynnik adekwatności kapitałowej wynosił 11,39% w porównaniu do 9,07% na koniec września 2007 roku. Współczynnik ten wyraża proporcję między kapitałem banku, a jego zaangażowaniem z tytułu poszczególnych ryzyk.

Fundusze własne Grupy (jako kategoria wyliczana dla celów kalkulacji współczynnika adekwatności kapitałowej) wzrosły o 57% w porównaniu z końcem września 2007 roku, podczas gdy w tym samym czasie aktywa i zobowiązania pozabilansowe ważone ryzykiem wzrosły o 15%.

Począwszy od 1 stycznia 2008 roku Fortis Bank Polska SA zaczął stosować zasady wynikające z wdrożenia Nowej Umowy Kapitałowej przeniesione na grunt polskiego prawa poprzez zmiany do ustawy Prawo Bankowe oraz poprzez uchwały KNB.

Nowa Umowa Kapitałowa składa się z trzech filarów:

- Filar I - zostały wprowadzone zmiany w zakresie kalkulacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, określone zostały nowe wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego, bez zmian pozostały wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka rynkowego,
- Filar II - na banki został nałożony obowiązek wypracowania procesów oceny kapitału wewnętrznego oraz ustalania docelowych kapitałów zgodnych z profilami ryzyka w danym banku oraz wymogami nadzorczymi,
- Filar III - banki zostały zobowiązane do ujawniania informacji na temat ich profilu ryzyka oraz poziomu kapitalizacji.

Powyższe obowiązki Fortis Bank Polska SA realizuje poprzez wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego stosując metodę standardową stanowiącą rozwinięcie metody wynikającej z postanowień umowy Basel I. Zgodnie z tą metodą uszczegółowione zostały klasy kredytobiorców, a banki uzyskały możliwość wykorzystywania zewnętrznych ratingów nadawanych przez określone agencje ratingowe.

Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego jest wyliczany metodą wskaźnika podstawowego (BIA) jako procent uzyskanych przychodów netto.

W ramach filara II Bank realizuje obowiązki związane z wyliczaniem kapitału wewnętrznego wynikające z zapisów Uchwały nr 4/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego. Dla wszystkich ryzyk uznanych za istotne opracowane zostały metodologie szacowania kapitału wewnętrznego, przy wykorzystaniu których Bank dokonuje comiesięcznych kalkulacji wewnętrznej oceny potrzeb kapitału wewnętrznego.

Obowiązki wynikające z filara III Bank realizuje poprzez umieszczenie na swoich stronach internetowych informacji na temat pomiaru wielkości ryzyk identyfikowanych w działalności Banku oraz pokrycia tych ryzyk w kapitale.

Zakres oraz szczegółowe zasady wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyk określa Uchwała nr 1/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie zakresu i szczególnych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka (...).

Sposób wyliczania funduszy własnych stosowanych do wyliczania współczynnika wypłacalności reguluje Uchwała nr 2/2007 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie innych pomniejszych funduszy podstawowych (...).

Zastosowanie przez Grupę powyższych regulacji z dniem 1 stycznia 2008 roku skutkowało wzrostem wielkości całkowitego wymogu kapitałowego. Główny wpływ na ten wzrost ma, dotychczas nieuwzględniany w wyliczeniu współczynnika wypłacalności, wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego. Pozostałe wielkości wymogów nie zmieniły się znacząco w stosunku do wyliczeń według zasad Basel II. W związku z tym Grupa nie dokonała przeliczeń okresów porównywalnych i prezentowane wartości porównawcze wg stanu na 31 grudnia 2007 roku oraz 30 września 2007 roku, są wartościami wyliczonymi wg zasad Basel I.

Kwoty minimalnych wymogów kapitałowych (w tys. PLN)	30.09.2008	31.12.2007	30.09.2007
Ryzyko kredytowe	1 069 153	946 714	905 440
Ryzyko rynkowe, w tym :	3 085	5 707	6 645
- ryzyko ogólne stóp procentowych	3 085	5 707	6 645
- ryzyko walutowe	-	-	-
Ryzyko operacyjne	66 947	-	-
Całkowity wymóg kapitałowy	1 139 190	952 421	912 085

12. Porównywalność z opublikowanymi wcześniej raportami

W celu uzyskania porównywalności danych dokonano zmian prezentacyjnych dla danych opublikowanych poprzednio w raporcie za trzeci kwartał 2007 roku wg stanu na 30 września 2007 roku.

Bilans wg stanu na 30 września 2007 roku				
Pozycja	Raport za III kwartał 2007	Raport za III kwartał 2008	Różnica	Zmiana dotyczy
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 384 445	1 383 754	33 -724	Krótkoterminowe należności od banków Wycena transakcji FX spot
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	296 289	326 414	30 125	Zmiana prezentacji wyceny instrumentów pochodnych na stopę procentową
Należności od banków	256 839	256 806	-33	Krótkoterminowe należności od banków
Rzeczowy majątek trwały	96 151	101 156	5 005	Oprogramowanie operacyjne
Wartości niematerialne	26 270	21 265	-5 005	Oprogramowanie operacyjne
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	36 884	38 883	1 999	Korekta bilansu otwarcia dotycząca zmiany wartości podatku odroczonego z tytułu IBNR
Razem zmiany			31 400	
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	129 701	159 826	30 125	Zmiana prezentacji wyceny instrumentów pochodnych na stopę procentową
Zobowiązania wobec banków	5 735 360	5 733 980	-326 -1 054	Wycena transakcji FX spot Środki funduszu socjalnego
Zobowiązania wobec klientów	5 466 548	5 466 321	-227	Wycena transakcji FX spot
Pozostałe zobowiązania	207 723	208 606	1 054 -171	Środki funduszu socjalnego Ujęcie instrumentów finansowych w dacie zawarcia transakcji
Zyski zatrzymane	-17 810	- 15 811	1 999	Korekta bilansu otwarcia dotycząca zmiany wartości podatku odroczonego z tytułu IBNR
Razem zmiany			31 400	

Rachunek zysków i strat za okres 1 stycznia do 30 września 2007 roku				
Pozycja	Raport za III kwartał 2007	Raport za III kwartał 2008	Różnica	Zmiana dotyczy
Przychody z tytułu prowizji	98 240	109 836	11 596	Prowizje związane z transakcjami kupna, sprzedaży instrumentów pochodnych
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	111 921	100 325	-11 596	Prowizje związane z transakcjami kupna, sprzedaży instrumentów pochodnych
Razem zmiany			-	

13. Informacja dodatkowa

Informacje na temat wcześniej opublikowanych prognoz wyników finansowych

Zarząd Fortis Bank Polska SA nie publikował prognoz wyników finansowych.

Objaśnienia sezonowości lub cykliczności śródrocznej działalności

Działalność Fortis Bank Polska SA nie ma charakteru sezonowego ani cyklicznego.

Informacja o wypłaconych dywidendach

Zarząd Banku zamierza zaproponować Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy niewypłacanie dywidendy oraz przeznaczenie wypracowanych w roku 2008 zysków w całości na zwiększenie funduszy własnych.

Zmiany zobowiązań warunkowych, które nastąpiły od czasu zakończenia ostatniego roku obrotowego

Jako zobowiązania warunkowe Bank prezentuje zobowiązania pozabilansowe, które nie spełniają kryteriów ujęcia w bilansie jako aktywa lub zobowiązania.

W poniższych tabelach zaprezentowana została zmiana zobowiązań warunkowych udzielonych i otrzymanych.

Zobowiązania warunkowe otrzymane (w tys. PLN)	30 września 2008	31 grudnia 2007	zmiana (%)
Otrzymane zobowiązania finansowe	841 054	584 232	44
Otrzymane zobowiązania gwarancyjne	296 231	259 712	14
Razem zobowiązania warunkowe otrzymane	1 137 285	843 944	35

Zobowiązania warunkowe udzielone (w tys. PLN)	30 września 2008	31 grudnia 2007	zmiana (%)
Udzielone zobowiązania finansowe	4 147 654	3 730 140	11
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	928 151	876 428	6
Razem zobowiązania warunkowe udzielone	5 075 805	4 606 568	10

Opis czynników i zdarzeń o charakterze nietypowym

W trzecim kwartale 2008 roku w Banku nie wystąpiły zdarzenia nietypowe mające wpływ na wynik finansowy oraz zmianę strukturę pozycji bilansowych.

Korekty błędów dotyczących wcześniejszych okresów

W trzecim kwartale 2008 roku w Banku nie wystąpiła konieczność dokonania korekty błędów dotyczących poprzednich okresów.

Informacje o udzieleniu przez emitenta lub jednostkę od niego zależną poręczeń kredytu lub pożyczki lub udzieleniu gwarancji.

W trzecim kwartale 2008 roku Bank ani jednostka zależna nie udzieliły poręczeń kredytu, pożyczek ani gwarancji, które przekraczałyby 10% funduszy własnych Banku.

Istotne zdarzenia następujące po zakończeniu kwartału, które nie zostały ujęte w kwartalnym sprawozdaniu finansowym.

Nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały ujęte w sprawozdaniu, mogące w znaczący sposób wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe.

Emisje, wykup i spłaty dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W trzecim kwartale 2008 roku nie wystąpiła emisja, wykup ani spłata dłużnych lub kapitałowych papierów wartościowych.

Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

W trzecim kwartale 2008 roku nie toczyło się żadne postępowanie lub więcej postępowań przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, których wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Banku, dotyczące zobowiązań lub wierzycelności Banku oraz spółek zależnych.

Informacja o transakcjach z podmiotami powiązаныmi

Bank przeprowadza transakcje z podmiotami powiązаныmi. Większość tych transakcji to operacje bankowe przeprowadzane w ramach normalnej działalności biznesowej i w większości składają się na nie kredyty, depozyty oraz gwarancje. Warunki transakcji nie odbiegają od warunków rynkowych.

Rozliczenia wewnątrzgrupowe z jednostką zależną zostały wyeliminowane ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej zostały zaprezentowane informacje o transakcjach Fortis Bank Polska SA z jednostką dominującą, podmiotem zależnym oraz jednostkami powiązаныmi organizacyjnie.

Pozycje bilansowe na dzień 30.09.2008 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 632 055	-	60 073	2 692 128
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	78 718	-	-	78 718
Należności od banków i klientów	-	1	134 171	134 172
Pozostałe aktywa	13 904	163	484	14 551
Razem	2 724 677	164	194 728	2 919 569
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	174 569	-	-	174 569
Zobowiązania wobec banków i klientów	2 996 649	19 122	5 724 971	8 740 742
Zobowiązania podporządkowane	-	-	340 830	340 830
Pozostałe zobowiązania	6 421	63	13 195	19 679
Razem	3 177 639	19 185	6 078 996	9 275 820

Pozycje bilansowe na dzień 31.12.2007 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	527 221	-	40 340	567 561
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	103 238	-	-	103 238
Należności od banków i klientów	-	1	119 540	119 541
Pozostałe aktywa	197	402	488	1 087
Razem	630 656	403	160 368	791 427
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	104 540	-	-	104 540
Zobowiązania wobec banków i klientów	834 133	10 171	4 007 143	4 851 447
Zobowiązania podporządkowane	-	-	358 200	358 200
Pozostałe zobowiązania	829	15	38 372	39 216
Razem	939 502	10 186	4 403 715	5 353 403

Pozycje bilansowe na dzień 30.09.2007 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Aktywa				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	693 682	-	25 824	719 506

Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	89 944	-	-	89 944
Należności od banków i klientów	1 002	1	78 091	79 094
Pozostałe aktywa	1 219	487	297	2 003
Razem	785 847	488	104 212	890 547
Pasywa				
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	115 971	-	-	115 971
Zobowiązania wobec banków i klientów	355 045	9 547	4 065 455	4 430 047
Zobowiązania podporządkowane	-	-	377 750	377 750
Pozostałe zobowiązania	13 657	8	35 214	48 879
Razem	484 673	9 555	4 478 419	4 972 647

Rachunek zysków i strat 1.01.2008- 30.09.2008 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Przychody z tytułu odsetek	33 921	-	6 471	40 392
Koszty z tytułu odsetek	-18 314	-761	-174 796	-193 871
Przychody z tytułu prowizji	44 825	2 077	3 076	49 978
Koszty z tytułu prowizji	-1 041	-	-1	-1 042
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	-109 227	-	15	-109 212
Wynik na transakcjach zabezpieczających	636	-	-	636
Pozostałe przychody	5 930	32	287	6 249

Rachunek zysków i strat 1.01.2007 - 30.09.2007 (w tys. PLN)	Jednostka dominująca	Jednostka zależna	Jednostki powiązane organizacyjnie	Ogółem
Przychody z tytułu odsetek	12 369	-	2 061	14 430
Koszty z tytułu odsetek	-2 911	-181	-82 179	-85 271
Przychody z tytułu prowizji	18 375	115	1 531	20 021
Koszty z tytułu prowizji	-1 392	-49	-2	-1 443
Wynik na operacjach instrumentami finansowymi przeznaczonymi do obrotu	16 331	21	11	16 363
Wynik na transakcjach zabezpieczających	3 001	-	-	3 001
Pozostałe przychody	4 685	-	-	4 685

Informacja o akcjonariuszach posiadających, co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZA

Struktura akcjonariatu na dzień publikacji raportu kwartalnego za III kwartały 2008 roku, tj. na 4 listopada 2008 roku przedstawiała się następująco:

	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA	% udział w ogólnej liczbie głosów
Fortis Bank SA/NV	16 644 982	99,25%	16 644 982	99,25%
Pozostali	126 198	0,75%	126 198	0,75%
Razem	16 771 180	100%	16 771 180	100%

Struktura akcjonariatu na dzień publikacji raportu kwartalnego za II kwartały 2008 roku, tj. na 6 sierpnia 2008 roku przedstawiała się następująco:

	liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	liczba głosów na WZA	% udział w ogólnej liczbie głosów
Fortis Bank SA/NV	16 636 072	99,19%	16 636 072	99,19%
Pozostali	135 108	0,81%	135 108	0,81%
Razem	16 771 180	100%	16 771 180	100%

Kapitał zakładowy podzielony jest na 16 771 180 akcji o wartości nominalnej 30 zł każda, co stanowi 16 771 180 głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Banku.

Akcje Fortis Banku Polska SA będące w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Na dzień przekazania raportu kwartalnego za trzeci kwartał 2008 roku tj. na dzień 4 listopada 2008 roku żaden z członków Zarządu Banku ani też żaden z członków Rady Nadzorczej nie posiadał akcji wyemitowanych przez Fortis Bank Polska SA lub innych instrumentów finansowych z nimi związanych, co nie uległo zmianie od dnia przekazania poprzedniego raportu kwartalnego za drugi kwartał 2008 roku, tj. 6 sierpnia 2008 roku.

Inne istotne wydarzenia

W dniu 25 września 2008 roku Pan Werner Claes i Pan Marc Luet złożyli rezygnacje z członkostwa w Radzie Nadzorczej Fortis Bank Polska S.A. Pan Werner Claes pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej Fortis Bank Polska S.A. od dnia 16 grudnia 1999 roku a Pan Marc Luet pełnił funkcję członka Rady Nadzorczej Fortis Bank Polska S.A. od dnia 21 lutego 2008 roku. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, które odbyło się w dniu 25 września 2008 roku, powołało Pana Christophera Norrissa w skład Rady Nadzorczej, który swoją funkcję objął z dniem 26 września 2008 roku.

12 września 2008 roku Fortis SA/N.V., Fortis N.V., Fortis Brussels SA/N.V. oraz Fortis Bank SA/N.V. („Wnioskodawcy”) złożyli w Komisji Nadzoru Finansowego wnioski o przesunięcie terminu wykonania zobowiązania do zwiększenia płynności akcji Fortis Bank Polska SA („Bank”) notowanych na Giełdzie Papierów wartościowych w Warszawie S.A. Zobowiązanie do zwiększenia płynności akcji Banku do poziomu, co najmniej 10-15% zostało określone przez Komisję Nadzoru Bankowego w uchwale nr 14/KNB/2007 zezwalającej Fortis Brussels SA/N.V. na wykonywanie za pośrednictwem Fortis Bank SA/N.V. prawa ponad 75% głosów na Walnym Zgromadzeniu Fortis Bank Polska SA. Termin wykonania zobowiązania został określony na 2 lata od dnia podjęcia tej uchwały i upływa w marcu 2009 roku. Wnioskodawcy wnieśli o przesunięcie powyższego terminu na koniec czerwca 2010 roku.

W trzecim kwartale 2008 roku Bank podpisał aneks do znaczącej umowy kredytowej z Klientem nie będącym podmiotem powiązany z Grupą Kapitałową Fortis Bank Polska SA. Na dzień podpisania aneksu wysokość przyznanego limitu wynosiła 198 mln PLN. Okres kredytowania został przedłużony do 31 marca 2009 roku. Warunki transakcji nie odbiegają od warunków rynkowych.

Informacje o wydarzeniach po dacie bilansu

Właścicielem Fortis Bank Polska SA jest belgijski Fortis Bank SA/NV z siedzibą w Brukseli, do którego należy 99,25% akcji Banku.

Od dnia 6 października 2008 roku właścicielem Fortis Bank SA/NV jest w 99,93% rząd Królestwa Belgii, tj. Belgian Federal Participation and Investment Authority (zarejestrowana w Brukseli Avenue Louise, 54, B1, 100), 0,07% to akcjonariat rozproszony. Belgijski Skarb Państwa najpierw (tj. 29.09.2008 r.) zakupił 49,93% udziałów w kapitale Fortis Bank SA/NV, a następnie zwiększył swój udział po przejęciu przez rząd Holandii Fortis Bank Nederland (Holding) NV (w tym udziału Fortis w ABN AMRO Holding NV) oraz aktywów ubezpieczeniowych grupy Fortis w Holandii.

Jednocześnie Belgijski rząd zawarł porozumienie z grupą finansowo-bankową BNP Paribas zarejestrowaną we Francji, że po uzyskaniu koniecznych zezwoleń BNP Paribas przejmie od państwa belgijskiego 75% akcji Fortis Bank SA/NV oraz 100% akcji Fortis Insurance Belgium oraz zakupi 16% akcji Fortis Banque Luxembourg od Skarbu Państwa Luksemburg, zwiększając swój pakiet kontrolny w Fortis Banque Luxembourg do 67%.

BNP Paribas zapowiedział przejęcie kontroli nad Fortis Bank SA/NV wraz z jego międzynarodowymi spółkami zależnymi (w tym Fortis Bank Polska SA).

Sfinalizowanie Umowy dotyczącej zakupu przejętych spółek przez BNP Paribas zależy od zgody instytucji antymonopolowych oraz nadzorczych. 88 mln akcji zostanie wyemitowanych na podstawie stałego upoważnienia udzielonego władzom BNP Paribas, natomiast emisja dalszych 44 mln akcji zostanie przedłożona do decyzji Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy BNP Paribas. Oczekuje się, że zamknięcie transakcji nastąpi do końca roku lub w pierwszym kwartale 2009 roku.

Docelowo podmiotem dominującym w stosunku do akcjonariusza większościowego Fortis Bank Polska SA będzie BNP Paribas. Pozostała część udziałów Fortis Bank SA/NV pozostanie w rękach belgijskiego Skarbu Państwa.

Oświadczenia Zarządu Banku

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Banku, kwartalne dane finansowe oraz dane porównawcze zaprezentowane w Śródrocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Fortis Bank Polska Spółka Akcyjna za okres kończący się 30 września 2008 roku zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz osiągnięty przez Grupę wynik finansowy.